T014 BD V 194-Q2 Tăng Già La Sát Tập Thành

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

NHÖÕNG KINH DO TAÊNG-GIAØ-LA-SAÙT TAÄP THAØNH QUYEÅN 2 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân daïy laøm theá naøo ñeå phaân bieät thaønh trì cuûa söï sinh? “Ñoù laø ñoaïn taän sinh vaø voâ sinh ñeå laáp boû haøo raõnh, vöôït qua bôø huyeát vaø caùc raøo giaäu. AÙi duïc laø do söï ngu si nhieãm tröôùc kieân coá maø coù. Ngu si laø thaønh trì khoâng taøm khoâng quyù, bò bao quanh bôûi caùc daáu tích, khoâng coù choã hôû. Nguõ caùi laø cöûa ngaên che chuùng sinh; aùi duïc chôû ñaày treân xe saân haän, vôùi voâ soá chuûng loaïi bao quanh, döïng traøng kieâu maïn, thoåi loa toái taêm, chaïy Ñoâng raûo Taây, bò caùc thöù taø kieán quaán thaân, töï chòu söï loâi keùo”, neân tö duy moät caùch roõ raøng nhö vaäy. Chuùng sinh coù caùc vieân quaùn heát söùc vi dieäu, taâm yù vui thích neân öa ñeán choã ñoù; hoaëc gaëp choán maát muøa ñoùi keùm laøm thöông nhaân ra ñi tìm caàu söï sung söôùng, vaø vöôït qua caùc caûnh giôùi ñeán nôi caàn ñeán, ñöôïc quaû lôïi döôõng, giaûi thoaùt. Gaëp aùch naïn noùng laïnh, naéng, gioù möa döõ doäi, sinh, laõo, beänh, töû cuõng coù khoå naõo ñoù. Neáu nhö leä thuoäc vaøo sinh töû, cuoán theo caùc thuù höôùng thì gioáng nhö chieác thuyeàn kia troâi theo doøng nöôùc hoaëc Ñoâng, hoaëc Taây. ÔÛ trong sinh töû ñoù maø taùc yù nhö vaäy thì nghi hoaëc khoù coù theå thaâm nhaäp, vaø khoâng cuøng hoøa hôïp cuõng khoâng theå tranh ñaáu. Khi aáy Ñöùc Theá Toân duøng Tam-muoäi quaùn chieáu, vôùi naêng löïc nhö theá khoù coù theå laøm trôû ngaïi, ñeán caûnh giôùi aáy moïi sinh töû ñeàu dieät taän, taát caû lôïi laïc toát ñeïp khoâng coù caùc haønh höõu vi. Do vaäy neân noùi keä: Sinh nôi coù caùc töôûng Phaûi traûi qua aùch naïn, Trong haøo ñaày huyeát kia Nhö bieån saâu khoâng ñaùy, Tieáng vang doäi ba ñôøi Bò thaønh ngu vaây kín, Ñöùc Theá Toân quaùn chieáu Duøng quyeàn trí taän tröø. Khi aáy Ñöùc Theá Toân daïy laøm theá naøo ñeå haøng phuïc caùc ma? Ñoù laø taém mình trong ao taùm Giaûi thoaùt, kheùo thöïc haønh khoâng ñeå nhieãm tröôùc, daàn daàn ñeán cöûa giaûi thoaùt; kheùo tuyeân noùi giaùo phaùp voâ thöôïng giaùo hoùa chuùng sinh khieán cho an truï neân danh tieáng ñoàn xa. Maëc aùo hoå theïn, laáy phaùp Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän laøm maõo baùu, nhaãn löïc ñaày ñuû, nhan saéc thöôøng vui veû, dieän maïo troøn ñaày, hieån baøy taùm con ñöôøng cuûa Hieàn thaùnh. Tuy coù nhieàu thöù höông thôm xoâng öôùp caùc loaïi y phuïc, nhöng voán vaãn bieát keát söû laø ueá tröôïc, neân côõi xe caám giôùi, Chaùnh kieán daãn ñaàu, cuøng caùc coâng ñöùc vaây quanh, duøng naêng löïc trí tueä ñieàu khieån chieác xe, chuyeân nieäm khoâng dao ñoäng vaø laáy ñieàu thieän giaùc ngoä chuùng sinh. Ba coõi nghe lôøi daïy aáy ñeàu laøm theo boån haïnh: laáy söï ñình chæ yù laøm aùo giaùp, tay caàm phaùp traøng, muùa ñao trí tueä; duøng yù töôûng thieän laøm phaát traàn; duøng Thaäp löïc, Voâ sôû uùy ñeå thoåi phaùp loa; nhôø naêng löïc thaàn tuùc maø ôû ba ngaøn ñôøi ñeàu ñöôïc töï taïi, laïi kheùo phaân bieät Thaát taøi, Töù bieän taøi khoâng theå cuøng taän. Neáu keát söû khôûi leân thì coù theå laøm chuùng tieâu dieät, vaø boá thí söï nghieäp cuûa caûi gaáp traêm ngaøn vaïn laàn khoâng theå tính keå.

Gioáng nhö voi lôùn trang nghieâm thaân mình, Ngaøi nhieáp thuû chuùng sinh ôû an nôi thieän nghieäp, duøng taâm Sö töû phaán taán khoâng khieáp nhöôïc ñeå khai môû phaùp moân, hoaëc hieän töôùng sôï haõi, hoaëc hieän töôùng duõng maõnh, taâm khoâng saân haän thu ñöôïc taøi baûo lôùn. Gioáng nhö quyû La-saùt nhe nanh muùa vuoát, bieán hoùa ra caùc hình daïng nhö vaäy khoâng khaùc gì quyeán thuoäc cuûa chuùng. Hoaëc hieän hoà ly, hoaëc hieän chuùng ma, hoaëc hieän ñaàu sö töû mình hoå, hoaëc Thaát-boä-xaø, hoaëc ñöùng thaúng maø muoán gieát haïi, löûa saân böøng böøng, hoaëc coõng nuùi, phun löûa bao nhieâu laø bieán hoùa, hoaëc hieän thaân choù oâm loøng kieâu maïn, hoaëc moät thaân hai ñaàu, hoaëc le löôõi trôïn maét, hoaëc mình daøi coå ngaén, hoaëc hình chim Kim sí, hoaëc tay caàm dao gaäy, hoaëc caàm baùnh xe, caàm chaøy, hoaëc sö töû roáng muoán gieát haïi ngöôøi. Hieän nhöõng söï bieán hoùa quaùi dò nhö vaäy, hoaëc hieän hình daïng con traâu loâng ñuoâi daøi, hình Cöu-baøn-traø tay caàm ngoïn löûa lôùn, mình maëc aùo giaùp, maét ñoû phoùng nguoàn aùnh saùng phoùng vaøo ngoïn löûa lôùn, tìm moïi phöông tieän ñeå gieát haïi nhau. Caùc La- saùt kia ñeàu coù hai caùnh, ñaùnh caùc thöù troáng, nhieàu loaïi aâm thanh traøn ngaäp hö khoâng, coù nhöõng caùi linh ñeo ôû coå gioáng nhö ñeå eám quyû, hoaëc hình ñoàng töû tay caàm baùnh xe saét, nhöõng hình töôùng aùc ñoäc coù raát nhieàu daïng, gioáng nhö Thaàn bieån tay caàm maët trôøi, maët traêng, duøng dao trí tueä ñeå haøng phuïc caùc oaùn ñòch aáy. Do vaäy neân noùi keä: Heát keát, khoâng sôï haõi Luoân luoân ñöôïc an laïc Bieán caùc thöù hình saéc Vôùi saéc töôùng voâ cuøng. Bieán hoùa ra nhö vaäy Bôûi do ñaõ taïo nghieäp Tay caàm dao trí tueä Lieàn haøng phuïc caùc oaùn. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân daïy vöôït khoûi soâng tro nhö theá naøo? Vöôït khoûi soâng tro laø khi töø boû ñöôïc taâm mong caàu vaø saân nhueá. Tö duy soâng tro kia ñeàu laø nhöõng thöù baát tònh, caùc loaïi töôûng ñeàu phaûi töø boû. Nhôø ñoù, caùc loaïi taâm töôûng kia ñeàu vónh vieãn ñoaïn taän, khoâng coøn nöõa, ngoaïi töø söï quan saùt vi dieäu. Do haïnh nghieäp ñaõ taïo ñôøi töôùc neân khoâng theå vöôït khoûi bieån sinh töû, duø hôïp laïi cuõng khoù qua. Nhöõng ñieàu maø taâm yù öa thích gioáng nhö hai loaïi coû giaø-xaù vaø cöùu-xaù, bò troâi theo doøng nöôùc chaûy; chaám döùt mong caàu, ñoán boû coäi öu saàu ôû hai beân bôø soâng xanh rì coû. Caùc nghieäp maø thaân ñaõ taïo laø nhö vaày: Caây coái saàm uaát laø caùc tieáng khoùc loùc; traêm ngaøn loaïi haïnh baát thieän ñaõ taïo laø tay caàm ñaù, cuõng ñeàu laø vieäc laøm baát thieän. Gioáng nhö trong bieån coù truøng laïi ñeán caàu mong choã an vui neân bò caùc duïc xoay vaàn laøm toån haïi ñeán caûnh giôùi. Giaän döõ böøng böøng, maét nhö ñoàng ñoû; taâm muoán tu thanh tònh nhöng duïc töôûng traøn ñaày taïo thaønh soâng tro vaø caùc haàm hoá hieåm trôû. Saéc ñeïp, tieáng hay, höông thôm, vò ngoït vaø söï xuùc chaïm trôn mòn ñeàu laø löôõi göôm höõu laäu ñaày khaép maët ñaát, vaø coù caùi ñaàm lôùn aâm u khoâng coù aùnh saùng, nöôùc theo doøng chaûy leân xuoáng neân goïi laø soâng. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân cuøng chö vò Boà-taùt tuy ôû trong sinh töû voâ löôïng nhöng ñeàu muoán lìa xa, lieàn khôûi taâm: “Soâng tro naøy heát söùc hieåm trôû, gai goùc moïc ñaày, voâ cuøng u aùm khoâng coù aùnh saùng, nhö theá maø caùc ngöôøi aáy cöù maõi troâi laên! Do vaäy, Ta nay quyeát phaûi ñoaïn töø

doøng soâng aáy". Khi phaùt lôøi theä nguyeän nhö theá roài, lieàn tìm caàu phöông tieän. Duøng phaùp nhaãn laøm pheùp taéc cho theá gian; cuøng taïo theâm caùc phöông tieän khaùc

nhö: thoï trì caám giôùi, duøng ñoù laøm nôi choán an laïc; duøng boán Hieàn thaùnh ñeá ñeå quan saùt boán phöông, phaân bieät quyeát ñònh; duøng caùc phaùp voâ laäu ñeå xem bôø sinh töû cheo leo treân nuùi ñaù. Sau khi ñaõ chieám cöù bôø sinh töû roài lieàn ñaït ñöôïc thieän nghieäp, ñaúng nghieäp, ñaúng phöông tieän, vaø caùc Tam-muoäi an laïc; vôùi taùm Hieàn thaùnh ñaïo thaûy ñeàu phaân bieät. Ñaõ muoán ñeán bôø giaùc taát phaûi nhôø Thaàn tuùc löïc, Nguõ caên, vaø muoán ñöôïc Voâ sôû uùy thì phaûi nhôø coù choán Nieát-baøn; an truï nôi Tam-muoäi cuøng caùc thieàn giaûi thoaùt aáy, phaân bieät bieát roõ traêm hoa töôi toát khoâng ra khoûi Voâ vi. Khi aáy Ñöùc Theá Toân vì noùi Kheá kinh neân theo daáu cuûa Phaät Ñònh Quang, Phaät Nhaát Thieát Hoa Voâ Thöôïng, Phaät Tyø-baø-thi maø sinh nôi chuûng taùnh doøng toäc nhö caùc Ngaøi ñeå ñaûm ñöông vieäc thuyeát phaùp. Do vaäy neân noùi keä: Duø coù söùc voâ haïn Vaãn oâm loøng sôï haõi Soâng tro saâu khoâng ñaùy Keû ngu maõi vui ñuøa. Baáy giôø duøng löïc Phaät Cöùu vôùt ngöôøi chìm ñaém Ñöa ñeán choã an oån Daïy phaùp yeáu cho ngöôøi. Theä nguyeän cuûa vò Ñaïi thöông nhaân ñaõ thaønh töïu neân taâm taùnh raát nhu hoøa y theo caùc thöù coâng ñöùc ñeå töï trang nghieâm thaân mình, giaùo hoùa phuø hôïp theo thôøi. Vaø vì chuùng sinh quaùn saùt coäi reã cuûa caùc keát söû neân ñöôïc trí tueä haøng phuïc caùc keát söû xaáu aùc aáy; laïi kheùo tuøy thôøi neân trí ñöôïc thaønh töïu, kheùo quaùn caùc caên nguyeân neân phaùp thöôøng vi dieäu; kheùo nöông töïu baäc trí, kheùo tham vaán baäc trí ñeå thaønh töïu cung kính nhaãn; kheùo noùi nghóa lyù cuûa phaùp ñeä nhaát. Thuyeát phaùp nghóa bieän kheùo thaønh töïu, trí cöùu caùnh cuûa Hieàn thaùnh ñöôïc thaønh töïu, phaùp bieän ñöôïc thaønh töïu goïi laø Nghóa bieän. Danh thaân, Cuù thaân, Vò thaân ñeàu laø duøng ñeå phaân bieät nhieàu loaïi aâm thanh. Söï kheùo leùo nghóa bieän kia gioáng nhö Danh thaân, Cuù thaân vaø Vò thaân naøy ñeàu höôùng tôùi caùi thieän. AÂm höôûng bieän taøi kheùo hôn ba thöù bieän taøi naøy vaø cuøng töông öng vôùi Tam- muoäi giaûi thoaùt, quay veà vôùi ñaïo, kheùo bieát loøng ngöôøi. Khi trí ñöôïc thaønh töïu roài thì neáu coù truyeàn trao quyeát ñònh ñieàu gì cuõng khoâng dao ñoäng. Tröôùc heát tham vaán yù nghóa ñeå thuyeát phaùp voâ ngaïi, ñeå roài laøm cho taâm ñeàu höôùng ñeán moät con ñöôøng trí tueä. Ngaøi ñeàu ñaõ thaønh töïu söï truyeàn thoï, thaønh töïu trí quyeát ñònh vaø thaønh töïu Voâ xöù trí neân kheùo khôûi sinh taát caû caùc phaùp. Do vaäy neân noùi keä: Coù hieän trí tueä baùu Cuõng noùi caùc nghóa bieän Ñaïm baïc, khoâng baèng Phaät Coâng ñöùc cuõng voâ song. Voán boû taâm khöù lai An laønh haønh tònh tueä Ñeå cöùu nghieäp theá tuïc Vì ñôøi môû cam loä. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân daïy neân thuyeát phaùp nhö theá naøo?

Ñoù laø theo söï yeâu caàu tröôùc maø ñeàu laøm cho sung maõn. Vì thuyeát nghóa cuûa caùc ñöùc giaûi thoaùt nhö thaät khoâng doái, ñaày ñuû phaùp vò, neân tuøy töøng tröôøng hôïp daàn daàn ban cho nghóa töông öng, khoaûng giöõa ñeàu phaân bieät, tröôùc sau cuøng töông öùng, bao nhieâu loaïi caûnh giôùi ñeàu tuøy thuaän yù

maø thuyeát phaùp phuø hôïp vôùi ngöôøi ñoái dieän. Vôùi caùc phaùp nghóa thì coù yù duõng maõnh, laïi coù caùc trí bieán hoùa ñöôïc quaû thaät neân phaân bieät phaùp giôùi khoâng coù haïn löôïng. Nhaát thieát trí khôûi leân phaùp nhö vaäy cuõng khoâng yû laïi; ñaõ loaïi tröø söï mong caàu giaùc ngoä phaùp haïnh nghieäp cuõng khoâng töï khen mình. Thuyeát phaùp cho chuùng sinh neân giaûi tröø caùc chöùng beänh caû goác laãn ngoïn; thaønh töïu ba yù chæ khoâng oâm loøng mong caàu; nhieáp thuû moïi ngöôøi khen laø chöa töøng coù; kheùo an truï laøm choã cho trôøi, ngöôøi cung kính cuùng döôøng. Do vaäy neân noùi keä: Nhö ngöôøi dieät taän phaùp Mieäng tuyeân lôøi toái thaéng Kheùo thuyeát haïnh kieân coá Trí tueä thaûy voâ löôïng. Ngaøi nhö vò cam loä Ngoaøi khoâng dính buïi dô Trong giuõ saïch ueá tröôïc Cuõng khoâng caùc aùc hoaïn. Ngaøi khoâng coù ueá tröôïc, tröø boû ngu si, caên yù thanh tònh. Do xaû ly vieäc beân ngoaøi neân thaønh töïu Phaät nhaõn, yù khoâng vöôùng maéc cuõng khoâng coù tyø veát; do khoâng coù taïo taùc taâm yù loãi laàm trong quaù khöù neân ñöôïc vaéng baët. Taát caû ñeàu bình ñaúng, taâm khoâng dao ñoäng neân ñaït Ñeä nhaát nghóa. Khoå haïnh moät ñôøi, hay khoå haïnh nhieàu ñôøi cuõng khoâng coù caùc töôûng. ÔÛ trong haøng Thanh vaên hoaëc duøng Thieân nhó nghe tieáng. Ngaøi ôû trong theá tuïc khoâng chaáp thuû neân ñaït ñöôïc trí tueä bieát roõ taâm trí ngöôøi khaùc vaø khoâng bò lao khoå bôûi caùc loaïi haïnh höõu vi. Vì chuùng sinh Ngaøi töï phaân bieät bieát roõ caùc vieäc laøm trong voâ soá ñôøi tröôùc. Neáu nay Ngaøi vui thích vôùi taát caû hoaït khôûi cuûa saéc, hoaëc duøng Thieân nhaõn ñeå quaùn saéc, caùc nieäm töôûng cuõng khoâng dôøi, khoâng ñoäng. Ñoái vôùi caùc keát söû ñaõ dieät Ngaøi quaùn chuùng ñeàu laø phi nghóa. Vôùi theä nguyeän tu khoå haïnh Ngaøi cuõng khoâng khôûi nieäm mong caàu nhôø chuùng maø taâm ñöôïc ñònh tónh, thanh tònh. Taâm duïc nhieãm ñaõ hoaøn toaøn vaéng laëng neân trí cuûa Ngaøi khoâng coøn chaáp meâ phaân bieät theo traàn thöùc. Ngaøi töï thaân theå ñaït, nöông töïa Thaéng nghóa Nieát-baøn (Ñeä nhaát nghóa ñeá) ñeå quaûng truyeàn chaùnh phaùp taïi theá gian. Do vaäy neân noùi keä: YÙ khoâng coù ngu si Vaéng laëng khoâng taïo taùc YÙ nghieäp Phaät toaøn giaùc Cho neân con quy maïng Vì chuùng nhaân thuyeát phaùp Thanh tònh khoâng ueá tröôïc Du hoùa giôõn vöôøn, quaùn Vaø caùc choán aån hoïc. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân daïy phöôùc ñieàn coù nghóa laø: Nöông theo phöôùc ñieàn aáy neân coù hy voïng, cuõng nhö caên cöù vaøo luùa maïch maø noùi

moät khu ñaát laø ruoäng luùa maïch hay ruoäng luùa teû. Ñöùc Phaät Theá Toân cuõng nhö theá, y cöù theo phöôùc ñöùc neân goïi laø Phöôùc ñieàn, cuõng chính vì vaäy neân Phaät môùi ñöôïc goïi laø Baäc Phöôùc Ñieàn. Ngaøi ñaõ thöïc haønh traêm ngaøn haïnh neân thaønh töïu ñöôïc phöôùc ñieàn aáy. Thaùnh Tueä caên cuûa Ngaøi, nôi phaùt khôûi moïi haønh nghieäp vaø tö duy ñaõ giaûi thoaùt hoaøn toaøn. Ngaøi duøng thaéng trí aáy thuyeát phaùp, khoâng khôûi nieäm töôûng dieät, cuõng khoâng coù taâm phaân bieät, tröø boû ñoaïn dieät caùc kieán thuû, khoâng coù caùc töôûng kieán aáy, taâm chí luoân bình ñaúng. Do taâm chí bình ñaúng neân phaùp ngöõ vi dieäu cuûa Ngaøi ñeàu laø thieän, khoâng aùc; aâm thanh cuõng khoâng nhieãm oâ. Thaân Ngaøi ñaõ thaønh töïu caùc vieäc aáy cuõng khoâng coù tai hoaïn, beänh taät.

Ngaøi ñaõ thaønh töïu ñöùc bình ñaúng vôùi taát caû caùc kieán sinh ra vaø vôùi lôøi noùi neân thaønh töïu ñöôïc maïng caên. Do taâm thöôøng truù trong hyû laïc neân trong baát cöù thôøi naøo cuõng laø toaøn dieäu, khoâng phaân bieät cao thaáp. Phaät laø toái thöôïng, laø baäc nhaát trong taát caû chuùng hoäi. Do vaäy neân noùi keä: Phaät, phöôùc ñieàn baäc nhaát Voâ soá kieáp thanh tònh Keû ngu khoâng quaùn saùt Rôi vaøo choán meâ môø. Vôùi ngöôøi kheùo tin theo Thoï sinh coù theå dieät Nay truù nieäm an oån Veà sau taát an laïc. Laïi noùi: Phaät xuaát hieän ôû theá gian laø voâ cuøng hy höõu, gioáng nhö hoa Öu-ñaøm-baùt cöïc hieám, heát söùc dieäu kyø. Ngaøi gaùnh vaùc taát caû khoå ñau cho chuùng sinh neân ñöôïc ngôïi khen laø chöa töøng coù. Theá Toân xuaát hieän giöõa theá gian tinh caàn lao nhoïc nhö theá. Vì coù söï hy höõu aáy neân vieäc Ngaøi thò hieän giöõa ñôøi cuõng raát ñaët bieät, khaùc thöôøng, khoâng ai saùnh baèng, vì ñaïo lôùn maø Ngaøi sinh, khoâng gioáng nhö Bích-chi-phaät... sinh. Do Phaät khoâng phaân bieät neân môùi sinh nhö theá, gioáng nhö vaàng thaùi döông xuaát hieän khoâng phaân bieät haàm hoá hay ñaát baèng ñeàu soi chieáu taát caû. Vì coù Ñaïi trí tueä nhö vaäy neân Phaät môùi laø phöôùc ñieàn cöïc tònh chieáu soi, laøm phaùt sinh vaø taêng tröôûng lôïi ích cho chuùng chö Thieân nhö vaäy. Caùc thieän haïnh ñaõ ñaït ñöôïc nhö vaäy neân Ngaøi xuaát hieän taïi theá gian truyeàn baù giaûng daïy chaùnh phaùp ñem laïi lôïi ích cho muoân loaïi chuùng sinh, ñoaïn tröø vónh vieãn maøn voâ minh taêm toái ngaên che. Phaät muoán löu boá ñaïo giaûi thoaùt sinh töû ôû theá gian ñeå muoân loaøi theo ñoù tu taäp vaø cuõng muoán cho loaïi chuùng sinh höõu hình ñeàu ñöôïc trang nghieâm. Khi aáy chuùng sinh ñöôïc thaám nhuaàn möa phaùp. Chuùng hoäi baäc nhaát ñaït thaønh giaûi thoaùt töông öng bôûi do thaáy chaân lyù neân caùc nieäm aùc vaéng laëng. Phaät nghó ñeán muoân loaïi chuùng sinh neân thuyeát phaùp vò, laøm caây caàu ñeå cöùu ñoä hoï. Do vaäy neân noùi keä: Neáu coù chuùng sinh naøo Quaùn saùt Ñöùc Nhö Lai Ñeàu phaùt taâm hoan hyû Ñöôïc xa lìa tai hoaïn, Laø chuùng hoäi an laïc Höôûng phöôùc vi dieäu nhaát

Thaúng tôùi ñaïo Nieát-baøn Tòch tònh ñöôïc giaûi thoaùt. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân giaûng veà söï giaûi thoaùt cuûa Ngaøi: Do taâm Ngaøi khoâng töông öng vôùi aùi duïc, caùc trieàn caùi neân goïi laø giaûi thoaùt. Trong voâ soá kieáp töø voâ thæ Ngaøi luoân tinh taán tu taäp, khoâng heà giaûi ñaõi neân ñöôïc voâ löôïng, voâ bieân coâng ñöùc thanh tònh khoâng tyø veát, khoâng ñoaïn tröø nhaân duyeân phaân bieät cuûa caûnh giôùi giaûi thoaùt, cuõng khoâng khôûi töôûng chaáp phaùp, sôû nguyeän luoân ñaày ñuû vaø khoâng coù taâm ganh gheùt, ñoaïn taän hoaøn toaøn caùc caáu nhieãm, vöôït thoaùt caùc raøng buoäc cuûa nghieäp traàn, nhôø trí neân khoâng ôû trong sinh töû cuõng khoâng xaû boû sinh töû, coù trí tueä giaûi thoaùt khoûi moïi phaân bieät, gioáng nhö traêng muøa thu soi saùng nôi taêm toái, laøm cho taát caû ñeàu ñöôïc saùng böøng, laïi chaúng khaùc doøng nöôùc thaám nhuaàn caây coái laøm chuùng nôû hoa theo ñuùng thôøi; cuõng gioáng nhö doøng nöôùc tuoân chaûy, tuøy theo doøng xoay chuyeån maø sinh ra boït noåi, cho ñeán cuoái doøng ñeàu tan maát. Theá Toân cuõng nhö theá, ñaõ chöùng Voâ dö Nieát- baøn, giaûi thoaùt doøng nöôùc xoaùy. Do vaäy neân noùi keä: Phaät hay dieät caùc aùc Ñaït giaûi thoaùt toái dieäu Tröø toái,

soi saùng khaép Nhö traêng saùng trôøi sao, Ñeâm ngaøy khoâng thay ñoåi Thöôøng truï khoâng lay ñoäng Ñaõ ñöôïc phaùp giaûi thoaùt Trí tueä chieáu theá gian. Luùc ñoù Ñöùc Theá Toân giaûng veà Taän trí cuûa Ngaøi: “Ta ñaõ chöùng Phaân bieät taän trí, ñaõ tröø Khoå, Taäp, ñaõ chöùng ñaéc Dieät vaø tu haønh Ñaïo ñuùng nhö lôøi khen ngôïi.” Nhöõng coâng haïnh tu taäp cuûa Ngaøi ñeàu ñeå xeùt tìm taän nguoàn goác vaø trò laønh caên beänh daâm, noä, kieâu maïn, duøng trí bình ñaúng ñeå dieät tröø daâm duïc. Ñoù laø trí nhö thaät khoâng hö doái cuûa Nieát-baøn. Ví nhö coù ngöôøi ñang chòu caùc khoå naõo khoâng theå thoaùt ñöôïc, cuõng khoâng theå trò döùt nguoàn goác cuûa caên beänh hieän taïi neân luoân nhôù nghó ñeán caûnh giôùi vi dieäu. Cuõng nhö theá, taát caû chuùng sinh ñeàu neân tu taäp ñoaïn tröø heát caùc keát söû vaø döùt taän aám caùi. Ví nhö vò löïc só bò caùc caên beänh khoâng theå chòu ñöôïc, chöa tìm ra phöông thuoác neân khoâng theå trò döùt beänh ñöôïc. Tai hoïa cuûa daâm, noä, si cuõng nhö theá, chæ duøng Taän trí môùi khieán cho chuùng sinh ñöôïc hoan hyû. Gioáng nhö moät ngöôøi luoân sôï choã hieåm naïn, baûn thaân coù caùc thöù beänh taät khoå naõo, gaëp ñöôïc moät ao nöôùc taém trong saïch khoâng coù buïi nhô, hai beân bôø ao coù gioù maùt thoåi ñeán, nhìn xuoáng taän ñaùy nöôùc thaáy caù, roàng bôi ñuøa; trôøi xanh trong vaét khoâng moät boùng maây che; hoa Öu-baùt, hoa Caâu- vaên-ñaø nôû ñaày khaép ao, caønh laù hoa quaû ñeàu sinh trong nöôùc, laïi coù caùc loaïi caây vi dieäu moïc trong ñoù, neáu ai thaáy ñöôïc ñeàu sinh taâm hoan hyû. Do vaäy ngöôøi aáy ôû trong ao aáy taém röûa, taåy tröø caùc khoå naõo, laïi cuõng khoâng caûm thaáy ñoùi khaùt, sau khi taém xong ñöôïc hoan hyû an laïc, trong ao taém ñoù laïi coù luoàng khí nheï töø ñaùy ao thoåi leân. Trong luùc quan saùt, ngöôøi aáy hoaëc ngoài hoaëc naèm trong ao ñoù. Theá Toân cuõng nhö theá, nhöõng daâm, noä, si ñaõ taïo ñeàu ñaõ tröø heát; trong coäi nguoàn sinh töû, hieän ra ao taém nhö vaäy. Theá Toân ñaõ baït tröø heát khoå naõo cho chuùng sinh trong ba coõi, laøm chieác caàu ñeå ñöa hoï sang bôø giaûi thoaùt nhö theá naøo? Phaät ñaõ duøng ñaúng kieán (caùi thaáy bình ñaúng) gioáng nhö ao taém maùt meû; taâm chaùnh ñònh bình ñaúng thanh tònh, yù chí bình ñaúng kieân coá, khoâng chuyeån dôøi gioáng

nhö caùc loaøi caù, roàng ñöôïc giaûi thoaùt kia; töø dung Phaät khoâng coù gì so saùnh baèng, gioáng nhö hoa Öu-baùt, hoa Caâu-vaên-ñaø ngaém maõi khoâng chaùn. Trí tueä Phaät nhö ñaùm maây daøy, Tam-muoäi cuûa theá tuïc khoâng ñeå trong taâm, neân ñöôïc ñaïi chuùng vaây quanh. Neáu ai taém trong ao aáy thì ñöôïc hoan hyû, nheï nhaøng voâ cuøng. Taém röûa trong ao taém phaùp, neáu uoáng nöôùc trong ñoù thì caùc thöù daâm, noä, si ñeàu ñöôïc tröø saïch hoaøn toaøn, cuõng khoâng gaëp caùc tai hoïa hay ñoùi khaùt. Ngöôøi aáy thaønh töïu phaùp nhö vaäy. Theá Toân laïi duøng phaùp aáy tueä thí, ñöa taát caû chuùng sinh ñeán Nieát-baøn, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, taâm khoâng sôï haõi, ñaït ñeán choã giaûi thoaùt an oån, taâm an laïc daãn tôùi caûnh giôùi Voâ dö Nieát-baøn. Vaø cuõng khieán chuùng sinh theo thieän phaùp. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät Theá Toân an toïa khoâng ñoäng. Do vaäy neân noùi keä: Ngaøy ñeâm Phaät hoaèng hoùa Muoán khieán chuùng sinh an Taâm giaûi thoaùt, hoan hyû Vaéng haún moïi khoå saàu. Phaûi soáng maõi trong ñôøi Hoïa tai

luoân böùc baùch Caàn theo Khoå taän trí Lìa duïc ñeán vôùi Ñaïo. Luùc aáy Theá Toân daïy veà Voâ sinh trí maø Ngaøi ñaõ thaân chöùng: Baäc ñaït ñöôïc Voâ sinh trí laø ngöôøi ñaõ hoaøn toaøn bieát roõ: "Ta ñaõ thaáu ñaùo hoaøn toaøn Khoå; Khoå ñaõ heát thì Taäp cuõng khoâng coøn; hieåu roõ Taäp ñaõ heát neân khoâng coøn phaûi tu taäp ñeå hieåu roõ chuùng nöõa; Ta ñaõ tu taäp Ñaïo vieân maõn neân khoâng coøn phaûi tu Ñaïo nöõa". Hieåu roõ nhö vaäy neân goïi laø Trí voâ sinh. Cho neân Trí voâ sinh laø trí ñaïi coâng ñöùc, laø trí giaùc ngoä khôûi leân khi ñaõ dieät tröø hoaøn toaøn coäi nguoàn sinh töû. Gioáng nhö gieo luùa gioáng phaûi tuøy thôøi töôùi nöôùc, nhôø ñaày ñuû nöôùc ñuùng thôøi haïn caây maï lôùn daàn töôi toát, coû daïi khoâng sinh. Ñöùc Theá Toân cuõng nhö theá, haït gioáng cuûa thöùc bò löûa trí tueä thieâu ñoát, neân moãi thöùc daàn daàn chuyeån thaønh trí voâ duïc, taän tröø moïi thöùc xöù (yù nieäm phaân bieät), coäi nguoàn cuûa sinh töû vaø cuõng khoâng thöôøng truï trong caùc haønh (taïo taùc) ñaõ qua. ÔÛ trong trí aáy khôûi leân taâm oâ nhieãm laø vieäc khoâng theå coù. Caùc yù nieäm taïo taùc (yù nghieäp) trong taâm cuõng khoâng coøn taïo taùc nöõa. Do vaäy neân noùi keä: Ai khôûi Voâ sinh trí Chö Phaät ñeàu uûng hoä Bieát roõ nguoàn goác khoå Vöôït khoå naõo, hoïa tai. Trí aáy khoâng khieáp nhöôïc Thanh tònh khoâng tyø veát An toïa nôi ñaïo traøng YÙ khoâng sinh khoâng dieät. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân truyeàn giaûng giôùi phaùp, ñoä cho taát caû nhaân daân trong caùc thaønh aáp, thoân xoùm ñeàu vaâng giöõ ñaày ñuû giôùi caám. Ngöôøi vi phaïm laø ngöôøi khoâng vaâng giöõ caám giôùi, ngöôøi dieät tröø taâm aùc laø ngöôøi vaâng giöõ giôùi luaät vaø thöïc haønh theo Thaäp thieän haïnh (Möôøi haïnh laønh). Ngaøi ñoä cho taát caû chuùng sinh ñeàu ñöôïc thanh tònh, ñeàu coù

coâng ñöùc nhö nhau. Ngaøi ñaõ thaønh töïu caùc coâng ñöùc nhö vaäy. ÔÛ trong chuùng coù coâng ñöùc aáy, khoâng ai coù nieäm loaïn töôûng. Trong chuùng coù ngöôøi sieâng naêng noã löïc tu haønh, theo theä nguyeän tröôùc kia Ngaøi ñeàu hoä trì cho hoï ñaït ñöôïc keát quaû. Vôùi ngöôøi khoâng hoan hyû thì Ngaøi ñeàu khieán cho hoan hyû. Vôùi nhöõng ngöôøi hoan hyû do ñaõ taïo caùc coâng ñöùc trong caùc ñôøi chö Phaät quaù khöù, Ngaøi nhaéc laïi ñeå khuyeán taán hoï tu haønh. Baäc Vò Taèng Höõu ra ñôøi, coù coâng ñöùc giaûi thoaùt, haøng phuïc ngoaïi ñaïo, ñoái vôùi ngöôøi bieát taøm quyù thì laøm cho hoï ñöôïc an oån. Do giöõ gìn oai nghi phaïm haïnh neân hoï ñeàu taän tröø caùc laäu hoaëc ngay trong khi Phaät thuyeát phaùp, taâm ñoaïn taän goác reã vaø caønh nhaùnh laäu hoaëc khieán chuùng khoâng coøn sinh laïi nöõa, taát caû ñeàu ñaït ñaïo. Lôøi Ngaøi daïy khieán cho phaïm haïnh ñöôïc toàn taïi laâu daøi, trôøi ngöôøi ñöôïc an oån. Lôøi Ngaøi giaùo giôùi, chuùng sinh ñeàu thoï trì ñoïc tuïng. Caùc Tyø-kheo tuøy theo choã phaïm ñeàu traùnh xa. Sau khi giaùo giôùi xong, Phaät ñaõ khuyeán taán ñeä töû caàn noã löïc giöõ gìn caám giôùi nhö chim Khoång töôùc giöõ gìn boä loâng, nhö loaøi traâu baûo veä ñuoâi cuûa noù. Do vaäy neân noùi keä: Nhö Lai cheá caám giôùi Vì phaùp maø truyeàn daïy Giöõ giôùi vui ñeä nhaát Gioáng nhö ñoäi maõo trôøi. Neáu ai soáng trong giôùi Ñöôïc chaùnh ñònh Tam-muoäi Chôù neân phaïm giôùi phaùp Nhö bieån khoâng vöôït bôø. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân coù töôùng ñaàu vi dieäu baäc nhaát, kieân coá, khoâng khuyeát

laäu, khieán chuùng sinh ngaém nhìn maõi khoâng chaùn, khoâng ai coù theå ngaên caûn phaù hoaïi ñöôïc. Ñaàu Ngaøi ñaày ñaën nhö chieác loïng troøn, töôùng nhuïc keá cuûa Ngaøi laø toái thaéng, töôùng aáy khoâng ai coù theå thaáy ñöôïc cuõng khoâng ai coù theå coù ñöôïc. Toùc vaø loâng maøy cuûa Phaät raát vi dieäu, moïc raát kheùo, phaân bieät raát roõ raøng. Toùc aáy mòn maøng, aùnh leân saéc xanh bieác voâ cuøng kyø dieäu. Do vaäy neân noùi keä: Thích, Phaïm vaø nhaân loaïi Ñeán chieâm ngöôõng Ngaøi sinh Phaät ôû treân taát caû Khoâng ai thaáy ñaûnh Ngaøi. Ngaøi voán khoâng khinh maïn Ñaûn sinh doøng Thích vöông Bôûi do quaû baùu aáy Neân ñöôïc töôùng Ñaûnh thöôïng. Thuôû aáy, toùc cuûa Ñöùc Theá Toân raát vi dieäu, raát ñeïp, moãi sôïi toùc ñeàu nheï vaø meàm maïi, khoâng so le cuõng khoâng roái loaïn, ñeàu baèng nhau vaø xoaén theo phía phaûi nhö ñöôøng xoaén cuûa voû oác, coù ñaày ñuû caùc töôùng laønh. Caùc sôïi toùc meàm nheï aùnh leân aùnh saùng röïc rôõ trong laønh, nheï chieáu soi, khoâng aùnh saùng naøo saùnh baèng, gioáng nhö loaïi tô nheï vaø meàm nhaát, khoâng coù gì coù theå meàm nheï hôn, cuõng khoâng theå laøm hö hoaïi ñöôïc. Nhöõng ai thaáy qua töôùng aáy ñeàu ñöôïc phöôùc an oån baäc nhaát. Toùc aáy laïi coù ñaày ñuû taát caû caùc loaïi höông

coâng ñöùc laønh xoâng öôùp. Coù ñöôïc töôùng nhö vaäy laø do Ngaøi ñaõ tu taäp ñaày ñuû caùc haïnh, thaønh töïu trí tueä Voâ thöôïng Ñaúng chaùnh giaùc. Do vaäy neân noùi keä: Meàm nheï, khoâng daøi ngaén Toùc coù saéc bieác xanh Dung nhan Phaät thanh tònh Nhö traêng saùng ñeâm thanh, Caùc laøn höông thoaûng xa Thöôûng thöùc ñeàu phaân bieät Theo gioù höông nheï toûa Nhö muøi höông chieân-ñaøn. Vaàng traùn cuûa Ñöùc Theá Toân nhö vaày: Beàn chaéc nhö kim cang, baèng phaúng, thaúng ngay cuõng khoâng coù daáu nhaên gaáp. Ai nhìn thaáy ñeàu sinh taâm hoan hyû, ngaém maõi khoâng bao giôø chaùn. Vaàng traùn aáy khoâng coù moät veát dô, khoâng traéng cuõng khoâng ñen, raát ñaày ñaën bôûi vì haønh nghieäp cuûa Ngaøi khoâng coù khuyeát laäu, ai thaáy cuõng haân hoan, khoâng sinh yù töôûng aùc haïi. Maét Theá Toân thanh tònh, khoâng coù tyø veát, moïi ngöôøi troâng thaáy ñeàu ñöôïc taát caû söï toát laønh. Nhö Lai ñaõ tu taäp vieân maõn voâ soá traêm ngaøn coâng haïnh neân veà sau môùi ñöôïc töôùng vaàng traùn laønh aáy. Khi ñoù lieàn noùi baøi keä: Raát vi dieäu thanh tònh Thoaùt haún caùc haïnh aùc Traùn Phaät khoù nghó baøn Nhö ngaø voi trong saùng. Chính Ngaøi ñaõ töøng daïy Traùn Nhö Lai tuyeät ñeïp Thanh tònh nhö hö khoâng Ai thaáy cuõng hoan hyû. Baáy giôø Ñöùc Nhö Lai coù töôùng loâng traéng giöõa ñoâi chaân maøy, nôi phaùt ra aùnh saùng röïc rôõ nhaát treân dung nhan cuûa Ngaøi. Choøm loâng aáy traéng tuyeàn nhö maøu söõa traâu; nhö luïa the traéng noõn; nhö maøu tuyeát traéng; nhö maët trôøi môùi loù daïng; nhö hoa Caâu-vaên-ñaø. Saéc raát traéng khoâng coù gì saùnh baèng; nhö aùnh traêng muøa thu voâ cuøng trong saùng. Choøm loâng aáy xoaén voøng theo phía phaûi, khoâng quaù cao cuõng khoâng quaù thaáp, khoâng laøm chöôùng ngaïi maét. Ai thaáy ñöôïc töôùng aáy seõ khoâng vöôùng phaûi caùc loaïi beänh. Moãi sôïi ñeàu daøi baèng khuyûu tay. Choøm loâng ñoù coù aùnh saùng cöïc kyø vi dieäu, khoâng theå nghó baøn, bao nhieâu luoàng aùnh saùng töø ñoù phoùng ra ñeàu thaâu veà nôi phaùt xuaát. Taát caû söï vi dieäu aáy ñeàu do coâng ñöùc xöa kia Ngaøi ñaõ taïo,

gioáng nhö söï vi dieäu cuûa khuoân maët. Theá Toân ôû trong ñaïi chuùng maø tuyeân noùi giaùo phaùp. Do vaäy neân noùi keä: Phaät tu voâ soá haïnh Neân ñöôïc töôùng loâng traéng Ñoù laø ruoäng phöôùc toát Laø quaû baùo boån haïnh, Khoâng thoâ cuõng khoâng teá Cuoán theo phaûi raát ñeïp

Beà daøi baèng khuyûu tay Ba ñôøi ñeàu thaáy roõ Töôùng giöõa maøy Nhö Lai Thanh tònh khoâng tyø veát Gioáng nhö nuùi An minh Ñöùng ñaàu trong caùc nuùi. Töï taïi trong caùc phaùp Laøm chuùng sinh thanh tònh Cuõng nhö töôùng maët troøn Töôùng giöõa maøy tuyeät ñeïp. Saéc aáy do haønh taïo Giaûi thoaùt khoâng gì hôn Ñaõ dieät yù caáu ueá Chuùng sinh ñoàng thanh tònh. Ñöùc Theá Toân coù ñoâi maét saùng trong, tuyeät ñeïp nhö saéc hoa traêm caùnh, moãi caùnh ñeàu taùch rôøi, khoâng choã u toái naøo maø khoâng chieáu saùng; xanh bieác nhö maøu trôøi, nhö saéc hoa Öu-baùt1, hoa Vaên-ñaø-la. Ñoâi loâng mi cuûa Ngaøi traéng tuyeàn baäc nhaát, khoâng coù gì saùnh baèng, nhö maét chim öng chuùa khoâng khaùc. Maét Ngaøi ngaém nhìn thaáy roõ raøng taát caû quoác ñoä ôû boán phöông, cuõng thaáy vaø phaân bieät roõ taát caû nhöõng loaïi vaät coù hình töôùng trong caùc quoác ñoä aáy. Ñoâi maét Ngaøi khoâng coù duïc cuõng khoâng hieåm aùc, khoâng giaän döõ cuõng khoâng töông öng vôùi giaän döõ. Ngaøi quaùn saùt nhöõng haønh ñoäng thieän aùc cuûa chuùng sinh trong caùc quoác ñoä ñoù, neáu coù nhöõng vieäc vi dieäu Ngaøi coù theå thaáy raát roõ raøng, cuõng khoâng coù taâm sôï haõi hoaûng hoát. Do tu haïnh töø bi neân Ngaøi luoân coù caùi nhìn yeâu thöông, khoâng taø kieán, luoân hoan hyû khoâng nhaøm chaùn trong vieäc hoä trì caùc thieän phaùp, phaân bieät roõ raøng chi tieát vaø truyeàn baù caùc phaùp aáy cho taát caû chuùng sinh trong moïi quoác ñoä. Ñoâi maét Ngaøi khoâng coù baát cöù söï xaáu xa naøo, khoâng giaûi ñaõi vaø coù naêng löïc thaáy bieát nhö theá. Do vaäy neân noùi keä: Maét Phaät ñeïp, cöïc saùng Khoâng coù gì ngaïi chöôùng Ñaõ taïo traêm phöôùc ñöùc Sau môùi thaønh Nhö Lai. Thieän phaùp raát thanh tònh Cuõng khoâng coù khoå naõo Saéc maët nhö Thieân vöông Laø cam loä xuaát hieän, Phaùp töôùng cuõng ñaày ñuû Cuõng khoâng coù khoå hoïa Cuõng nhö taám göông saùng Hieän khuoân maët ôû trong. Chuùng sinh nhìn thaáy Ngaøi Ngaém maõi khoâng nhaøm chaùn

1. Öu-baùt: Goïi ñuû laø Öu-baùt-la (Sanskrit: Utpala, Paøli:Uppala), coøn phieân aâm laø OÂ-baùt-la, AÂu-baùt-la, Öu- baùt-laït, laø teân moät loaïi hoa, dòch laø Thanh lieân hoa (Hoa sen xanh).

Sau khi thaønh Chaùnh giaùc Dieãn thuyeát phaùp cam loä. Ñöùc Theá Toân coù töôùng muõi vi dieäu nhö theá laø do trong voâ soá traêm ngaøn kieáp sinh ra, vôùi taát caû caùc loaïi trí tueä Ngaøi ñeàu phaân bieät roõ; ôû trong choán sinh töû, Ngaøi ñaõ nhoå gai aùi tình, loøng mong vöôït ñeán bôø beân kia, muoán chaët ñöùt taát caû gai aùi duïc. Vì ngöôøi theá gian neân Ngaøi sieâng tu taäp caùc khoå haïnh nhö theá, duøng tueä ñeå thí phaùp hay laáy giôùi ñoä thoaùt cho ngöôøi. Lôøi Ngaøi daïy töø xöa ñeán nay ñeàu ñaày ñuû taát caû nghóa lyù, khoâng ueá taïp, nhaèm trò laønh caùc ung nhoït, phieàn naõo, gioáng nhö aùnh quang cuûa ñoáng vaøng laø saùng baäc nhaát. Taâm Ngaøi luoân vui thích mong ñaït ñöôïc giaùc ngoä, giaûi thoaùt

hoaøn toaøn, khoâng heà doái traù neân Ngaøi ñaõ hieån baøy, truyeàn daïy roäng taát caû haïnh tu thieát yeáu maø Ngaøi ñaõ tu taäp. Do vaäy neân noùi keä: Vi dieäu khoâng ueá taïp Muõi Phaät ñeïp baäc nhaát Gioáng nhö chim Anh vuõ Neân chuùng sinh quy maïng. Ñoái tröôùc toân nhan Ngaøi Moïi ngöôøi ñeàu kính ngöôõng Muõi Nhö Lai toái thöôïng Nhö hoa Laïi-taàn-ñaø. Ñöùc Theá Toân coù boä raêng nhö sau: Khoâng söùt meû, thaúng ñeàu, khoâng cao thaáp, tôï nhö maøu voû oác, maøu tuyeát laïi cuõng nhö maøu hoa Caâu-vaên-ñaø-la. Raêng Ngaøi coù ñaày ñuû caùc ñieàu toát ñeïp, maøu traéng tuyeàn, voâ cuøng trong saïch, coù haøo quang saùng, ñeàu ñaõ thoaùt khoûi caùc aùc haïnh, gioáng nhö ngoïc kim cöông cöùng chaéc khoâng theå bò phaù hoaïi, laøm hö haïi. Raêng cuûa Nhö Lai coù boán möôi caùi, haøm treân vaø haøm döôùi ñeàu coù boán raêng caám. Haøm raêng treân coù töôùng baùnh xe ngaøn caây taêm. Do vaäy neân noùi keä: Raêng Nhö Lai thaúng ñeàu Thuyeát phaùp raát vi dieäu Ñeàu ñaën khoâng dö thieáu Gioáng hoa Ba-ñeà-laëc, Saéc ñeïp khoâng thay ñoåi Maét laønh saùng trong ngaàn Raêng vuoâng ñuû boán möôi Trong caùc ñöùc cuûa Ngaøi. Ñöùc Theá Toân coù töôùng löôõi roäng, daøi nhö theá laø do Ngaøi chöa töøng noùi doái. Löôõi Ngaøi coù maøu töôi ñeïp, khoâng theå hö hoaïi gioáng nhö hoa cuûa caây A-thö-giaø (hoa Voâ öu), laïi nhö caùnh hoa sen raát trôn mòn, meàm maïi. Ngaøi cuõng khoâng noùi lôøi thoâ aùc, theâu deät, ñaõ tröø boû caùc tai hoïa cuûa daâm, noä, si neân sinh vaøo choã toát laønh, vui söôùng an laïc maø thaønh töïu caám giôùi. Caùc lôøi Ngaøi daïy khieán cho moïi chuùng sinh ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, laáy Phaùp trí ñeå teá ñoä keû baàn cuøng. Ngaøi ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt ñoái vôùi vò ngoït cuûa daâm, noä, si; taát caû ñeàu do boån haïnh cuûa Ngaøi taïo ra. Töôùng löôõi cuûa Nhö Lai voâ cuøng vi dieäu, khi ñöa löôõi ra löôõi aáy che truøm caû maët. Do vaäy neân noùi keä:

Traêm phöôùc ñöùc tu taäp Löôõi Nhö Lai baäc nhaát Raêng moâi ñeàu ngay thaúng Thöôøng noùi phaùp cam loä. Neám ñöôïc taát caû vò Ñoà ngon hay khoâng ngon Ñeàu phaân bieät tinh töôøng Roõ raøng khoâng laãn loäïn. Ñöùc Nhö Lai coù nhöõng ngoân giaùo nhö sau: Khi daïy veà caùc phaùp höõu laäu, tu thieän, aâm thanh Ngaøi noùi ra khoâng thoâ laäu, ngoân töø vaø caùc ñöùc khaùc ñeàu ñaày ñuû voâ löôïng coâng ñöùc. Khi daïy veà caùc phaùp höõu thöôøng, voâ thöôøng, taâm chí Ngaøi khoâng khieáp nhöôïc; lôøi giaûng laïi voâ cuøng saâu xa vi dieäu baäc nhaát. Nhöõng lôøi Ngaøi giaûng daïy hoaøn toaøn khoâng gaây ra phieàn naõo, moïi nghóa lyù ñeàu töông öùng vôùi duyeân khôûi trong quaù khöù vaø hieän taïi, kheùo phaân bieät phaùp, tuøy thôøi duøng phöông tieän ñeå giaùo hoùa chuùng sinh, tuyeät khoâng coù loøng saân haän. Ngaøi töï trang nghieâm thaân, taâm yù truù trong ñònh laøm vui, cuùng döôøng baäc trí, khen ngôïi ngöôøi danh tieáng ñeàu tuøy theo töøng töôùng loaïi cuûa chuùng sinh, tôï nhö loaøi chim Hoàng öa thích vöïc saâu, ao nöôùc. Neáu coù chuùng sinh gaëp phaûi traêm ngaøn khoå naõo Ngaøi ñeàu cöùu ñoä, laøm cho taát caû muoân loaøi ñeàu ñöôïc hoan hyû. Vôùi chuùng sinh ñang ôû trong voøng sinh, giaø, beänh, cheát, Ngaøi ñeàu ñoä ñöôïc giaûi thoaùt. Ngaøi khoâng coù töôûng mong caàu ñöôïc haïnh toái thaéng. Taâm Ngaøi töï taïi khoâng buoäc raøng, thöïc haønh caùc haïnh laønh trong hieän taïi neân ñaït ñöôïc haïnh giaûi thoaùt hy höõu.

Cuõng nhö ngöôøi duøng thuyeàn qua bieån khoâng heà sôï haõi, Ngaøi ñaõ vöôït qua taát caû sinh töû neân ñöôïc ca ngôïi laø Baäc Thieàn Ñöùc. Coâng ñöùc Ngaøi vi dieäu neân khi thoï maïng chaám döùt, taâm yù Ngaøi ñaït ñeán caûnh giôùi Nieát-baøn, ñöôïc phaùp cam loä, dieät taän coäi nguoàn cuûa taát caû sinh töû, giaûng daïy höôùng daãn roõ caùc phaùp thieän aùc, ngöôøi nghe khoâng coù taâm sôï haõi, nhö aùnh saùng khoâng ngaên ngaïi. Do vaäy neân noùi keä: Laáy chaùnh phaùp chæ ñöôøng Cuùng döôøng coâng haïnh Phaät Duøng nhaãn laøm söùc maïnh Nhö nhuïy nôû hoa khai, Phaùp cam loä troøn ñuû Ngöôøi si aùm naõo phieàn Höôûng ñöôïc phaùp vò aáy Vöôït thoaùt vuøng sinh töû. Ñöùc Theá Toân coù gioïng noùi nhö sau: AÂm thanh trong caùc lôøi noùi cuûa Ngaøi coù ñaày ñuû coâng ñöùc, khoâng thoâ laäu, gioáng nhö tieáng chim Yeát-tyø heát söùc vi dieäu, aâm thanh vang xa khaép boán phöông, moïi ngöôøi noái tieáp nhau ñeàu nghe ñöôïc lôøi Ngaøi daïy. ÔÛ trong caùc loaïi chuùng sinh Ngaøi coù naêng löïc aáy; Ngaøi khoâng rôøi khoûi chuùng nhöng muoân loaøi ñeàu nghe ñöôïc thanh aâm thanh tònh. Taát caû coâng ñöùc ñoù ñeàu do coâng haïnh xöa cuûa Ngaøi taïo ra. Thanh aâm cuûa Ngaøi nhö tieáng Phaïm aâm, nhö tieáng hoùt cuûa chim Loan phöôïng. Vaøo luùc ñoù, moïi ngöôøi ñeàu ñöôïc nghe naêm loaïi aâm thanh thaäm thaâm vi dieäu cuûa Ngaøi. Coù khi Ngaøi duøng lôøi daïy raên ñeå haøng phuïc chuùng ngoaïi ñaïo, nhö tröôøng hôïp caûi hoùa con roàng döõ laøm cho noù thay ñoåi taäp taùnh cuõ. Töø quaù khöù xa xöa Ngaøi ñaõ coù saéc dieän raát myõ dieäu, khoâng bao giôø loä veû khieáp sôï, yeáu heøn nhö theá. Neáu duøng nhuïc nhaõn xem xeùt cuõng coù theå thaáy roõ. Taâm Ngaøi ñònh tónh, khoâng tham tröôùc, khoâng töông öng vôùi caùc vò ngoït cuûa

duïc. Noäi taâm Ngaøi luoân truï trong ñònh khoâng nhaøm chaùn cho laø ñuû, khoâng xung ñoäng, cuõng khoâng töông öng vôùi saân haän. Ñoù ñeàu laø do quaû baùo coâng ñöùc tu taäp cuûa Ngaøi maø coù, cho neân noùi: “Vò Sa-moân an laïc coù taâm nhö vaäy, y cöù theo taâm ñoù seõ coù naêm loaïi aâm thanh nhö theá. Ñaõ töøng nghe tieáng nöôùc chaûy xong loøng hoan hyû, huoáng chi nay ñöôïc nghe lôøi daïy Phaät laøm taêng tröôûng lôïi ích cho caên laønh, chuùng sinh nghe thanh aâm cuûa Ngaøi sinh taâm hoan hyû, caøng ñöôïc lôïi ích giaûi thoaùt”. Do vaäy neân noùi keä: Thanh aâm Phaät nhu hoøa Taâm Phaät luoân tònh laïc Kheùo tin ñeán nghe phaùp Coâng ñöùc voâ haïn löôïng. Chuùng sinh nghe phaùp aâm Töø boån haïnh Phaät xuaát Coù theå bieát Phaät aâm Vöôït naêm traêm Khoảng töôùc. Ñöùc Theá Toân coù dung nhan nhö vaày: Voâ cuøng thanh tònh, khoâng coù veát dô, heát söùc trang nghieâm, ñeïp ñeõ khoâng gì saùnh baèng. Ñoâi maét Ngaøi laønh ñeïp, moïi ngöôøi nhìn ngaém maõi khoâng chaùn, traùi tai thaû xuoáng, moâi coù maøu ñoû hoàng nhö vaøng roøng cuûa coõi trôøi, raêng traéng tinh vi dieäu khoâng gì hôn, khuoân maët Ngaøi ñaày ñaën, khoâng moät veát dô, cuõng khoâng seïo lôû. Göông maët Ngaøi khoâng coù neùt saàu lo hay khoå naõo, ai nhìn thaáy cuõng ñeàu hoan hyû, coâng ñöùc aáy khoâng theå keå heát. Do coâng haïnh tu taäp trong quaù khöù neân coù ñöôïc muøi höông thôm baäc nhaát. Dung nhan Ngaøi nhö vaàng traêng troøn trong laønh, khoâng ueá tröôïc, ñaùng toân kính nhaát. Khi Ngaøi ngoài kieát giaø thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, ngöôøi ngoài tröôùc hay sau ñeàu thaáy ñöôïc

maët Ngaøi. Khi toïa thieàn xong, vieäc ñaàu tieân cuûa Ngaøi luoân laø thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng. Do vaäy neân noùi keä: Muoân loaøi ñeàu vui söôùng Mong thaáy saéc dieän Phaät Do ngaém dieän Theá Toân Nhö vaàng saùng traêng raèm Ñöôïc lôïi vui ñeä nhaát Khoâng ai baèng Nhö Lai Ngaøy raèm traêng troøn saùng Neân noùi nhö dieän Phaät. Ñöùc Theá Toân coù töôùng ñaàu nhö sau: Do thieän sinh, kieân coá, trang nghieâm, ñeïp ñeõ khoâng ai saùnh baèng, khoâng cao cuõng khoâng thaáp, caân ñoái vôùi thaân, nhan saéc baäc nhaát. Nhö söùc cuûa trôøi Na-la-dieân2, khoâng theå dieät taän, nôi töôùng ñaàu cuûa Ngaøi phaùt ra quang saéc maøu hoaøng kim voâ cuøng myõ dieäu, cöïc kyø trong laønh, taát caû ñeàu khoâng chöôùng ngaïi. Do vaäy neân noùi keä: Troøn ñaày raát vi dieäu Tích coâng haïnh nhieàu ñôøi

2. Chaùnh vaên: (Na-la-dieân thieân Baùt tyù), Baùt tyù thieân : Thieân thaàn taùm tay, chæ trôøi Na-la-dieân. Tueä Laâm AÂm Nghóa, Q.6: “Baùt tyù thieân, ñoù laø chæ trôøi Na-la-dieân”.

Neân ñöôïc töôùng ñaàu kia Ñöùng ñaàu trong doøng Thích. Khoâng gì laøm xaâm haïi Nôi Nhö Lai phaùt yù Muoân loaøi trong ba coõi Taùn thaùn ñöùc töôùng Phaät. Ñöùc Theá Toân coù töôùng caùnh tay nhö sau: Do thieän sinh, khoâng ai saùnh baèng töïa nhö nuùi Tu-di. Vai Ngaøi cuõng ñeïp vi dieäu, khoâng ai baèng, khoâng cao khoâng thaáp, voâ cuøng meàm maïi mòn maøng gioáng nhö loaïi danh moäc baäc nhaát Ta-loâ, meàm maïi vi teá, khoâng theå bò toån haïi; laïi tôï nhö hoa Chieâm-baëc meàm maïi vi teá, khoâng thoâ keäch. Treân caùnh tay Ngaøi sinh ra caùc sôïi loâng meàm maøu xanh bieác, moãi sôïi ñeàu cuoán theo phía phaûi, raát meàm maïi möôït maø, baát cöù ai thaáy cuõng ñeàu khôûi taâm hoan hyû. Khi Ngaøi duoãi caùnh tay cöïc dieäu aáy ra laø haøng phuïc loaøi ma, coù ñòa thaàn chöùng bieát. Do vaäy neân noùi keä: Nhö caây Theá-giaø-cöu Haøng phuïc caùc ma chuùng Laïi nhö chaøy Kim cang Cho neân quy maïng Phaät. Laø Ñaïo Sö ba coõi Laø nguoàn saùng chaùnh phaùp Taâm Phaät khoâng haïn löôïng Neân theo Baäc Toái Thaéng. Ñöùc Theá Toân coù töôùng baøn tay nhö sau: Heát söùc meàm maïi, mòn maøng, myõ dieäu khoâng ai saùnh baèng, cuõng khoâng ai phaù hoaïi ñöôïc, khoâng söùt meû, troøn ñaày nhö ñænh nuùi cao. Loøng baøn tay Ngaøi coù töôùng Thieân böùc luaân (baùnh xe ngaøn caêm), giöõa caùc ngoùn tay coù laøn da moûng dính lieàn, moùng tay raát traéng saïch nhö maët trôøi chieáu saùng, nhö hoa Öu- baùt ñaõ nôû tung, caùnh hoa raát meàm maïi. Khi Ngaøi thuyeát phaùp, chuùng sinh ñeán nghe, khoâng ai maø khoâng ñöôïc ñoä thoaùt, lôøi noùi cuûa Ngaøi luoân tuøy thôøi, ñuùng vôùi boån haïnh. Khi Ngaøi môû baøn tay phaùt ra aùnh saùng chieáu suoát. Neáu coù chuùng sinh naøo tìm theo aùnh saùng töø bi aáy ñi ñeán ñeàu ñöôïc ñoä thoaùt. Ngaøi giaûng daïy, phaân bieät roõ ñeå chuùng sinh boû aùc theo thieän, thuyeát phaùp veà boån haïnh tieàn thaân ñeå hoï luoân ñöôïc töø bi, hoan hyû vaø phaùt khôûi loøng mong caàu tröø boû aùc haïnh, tu taäp caùc thieän haïnh. Ngaøi daïy chuùng sinh: “Taát caû ñeàu laø khoå, chôù theo duyeân traàn caáu nhieãm, neân nhaøm chaùn tai hoïa sinh töû”. Ngaøi khieán cho chuùng sinh thanh tònh, khôûi loøng mong caàu tröø boû moïi söï huyeãn hoaëc. Xöa kia khi Ngaøi ngoài thieàn, taát caû chuùng ma côõi treân caùc loaïi xe coä do la, löøa, laïc ñaø, voi, ngöïa, traâu boø, sö töû, choù, heo, deâ keùo ñeán choã

Ngaøi; hoaëc mang ñaàu ngöïa thaân ngöôøi vaø caùc thöù hình daïng khaùc, caàm ñao, mang cung teân, ñaùnh chuoâng, voã troáng, laøm ñuû hình thöùc ma quaùi muoán ñeán haïi Ñöùc Phaät. Luùc ñoù Ñöùc Theá Toân laáy ngoùn tay chæ xuoáng ñaát, nuùi cao, röøng raäm, thaønh quaùch, khe suoái, ao taém, caùc nguoàn nöôùc ñeàu hieän ra ñaày daãy traân baûo, hoaëc hieän ra ñaày vaøng trong baùt. Nhö vò löïc só duøng tay goõ vaøo baùt aáy lieàn phaùt ra aâm thanh, tay Ngaøi ñaõ vaän chuyeån baùnh xe phaùp heát söùc vi dieäu, khoâng ai saùnh baèng. Luùc baáy giôø, chuùng ma cuùi laïy Ñöùc Phaät xong lieàn noùi baøi keä: Nghieäp thanh tònh ñeä nhaát Chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng

Tay Nhö Lai vi dieäu Raát ñeïp khoâng ai baèng. Tay Ngaøi chuyeån phaùp luaân Phaùp luaân ôû moät choã Khoâng thaáy choã truï xöù Khoâng thaáy ngöôøi chuyeån phaùp. Khi Ngaøi chuyeån phaùp luaân Thuyeát phaùp theo caên taùnh Nhôø Ngaøi chuyeån phaùp luaân Chuùng sinh ñöôïc an laïc. Ñöùc Theá Toân coù thaân töôùng nhö sau: Thaät caân ñoái ngay thaúng, khoâng khuyeát laäu, ñaày ñuû giôùi töôùng, boä ngöïc nhö ngöïc sö töû, coâng ñöùc troøn ñaày, toaøn thaân caân xöùng, maøu da nhö saéc hoa Öu-baùt, cuõng khoâng baïi hoaïi. Khi Ngaøi kinh haønh luoân nhieãu veà beân phaûi. Thaân Ngaøi khoâng cao cuõng khoâng thaáp, heát söùc meàm maïi, vi dieäu. Loâng treân da Ngaøi ñeàu xoay theo phía phaûi, vi dieäu gaáp boäi, khoâng coù gì saùnh baèng, luoân toûa ra muøi thôm nhö muøi höông cuûa hoa Chieâm-baêïc-ca. Ngaøi khoâng treû cuõng khoâng giaø, treân thaân Ngaøi khoâng coù ñieåm naøo khoâng caân xöùng. Ngaøi khoâng töông öng vôùi saân haän. Caùc caên treân thaân ñaày ñuû, laø thaân hy höõu ôû theá gian. Thaân kim cang cuûa Ngaøi raát kieân coá, raát vi dieäu; haønh töôùng khoâng chaäm cuõng khoâng gaáp, phaân bieät roõ vôùi chuùng sinh. Baát cöù ai thaáy thaân töôùng Ngaøi ñeàu phaùt taâm hoan hyû, ngaém maõi khoâng chaùn. Thaân Ngaøi cao baûy thöôùc, söøng söõng nhö nuùi An minh. ÔÛ trong ñaïi chuùng, Ngaøi nhö voi chuùa giöõa ñaøn voi, laø Baäc Ñeä Nhaát, gioáng nhö vua Na-la-dieân, khoâng coù thöù gì coù theå laøm toån haïi. Do vaäy neân noùi keä: Tu haønh trong traêm kieáp Toái Thöôïng giöõa chuùng nhaân Nay Ngaøi ñöôïc saéc thaân Khoâng ai coù theå saùnh. Ñaõ dieät daâm, noä, si Vónh vieãn khoâng coøn aùc Cho neân nay ñaûnh leã Sau khieán con nhö Phaät. Neáu khôûi daâm, noä, si Lieàn tieâu dieät töùc khaéc Chieâm ngöôõng dung nhan Phaät Thaân con heát naïn khoå. Ñöùc Theá Toân coù phaàn treân cuûa buïng nhö sau: Treân döôùi caân ñoái ñeïp ñeõ, vi dieäu khoâng ai baèng, khoâng coù choã naøo khoâng baèng phaúng, khieán moïi ngöôøi nhìn thaáy ñeàu hoan hyû. Do vaäy neân noùi keä: Buïng treân Phaät laønh ñeïp Baäc nhaát khoâng gì hôn Neáu coù ai nhìn thaáy Taâm khoâng coøn caáu phieàn. Sinh loâng meàm vi dieäu

Khi ñöùng aùnh saéc vaøng Laïi khoâng thoï caùc loaøi Quaùn saéc toái dieäu aáy. Ñöùc Theá Toân coù vuøng buïng döôùi theá naøy: Troøn ñaày daàn leân ñeán buïng treân, thon nhoû töông xöùng vôùi thaân, gioáng nhö buïng cuûa loaøi nai, coù aùnh saùng laønh thanh tònh, khoâng ai baèng. Do vaäy neân noùi keä: Buïng Nhö Lai vi dieäu Saéc ñeïp khoâng ai baèng Xem xeùt taát caû töôùng Töøng töôùng ñeïp khoù löôøng, Phaûi bieát töôùng dieäu aáy Ñöôïc theá gian ngôïi khen Veà sau seõ dieät ñoä

Cho neân quy maïng leã. Ñöùc Theá Toân coù ñoâi chaân nhö vaày: Böôùc ñi an laønh, ñöùng vöõng vaøng, nghieâm trang, khoâng dao ñoäng, voâ cuøng vi dieäu. Ngoùn chaân cuûa Ngaøi daøi, da mòn maøng, coù ñaày ñuû traêm phöôùc töôùng. Ñoù laø do nhôø Ngaøi ñaõ tu khoå haïnh neân sau môùi ñöôïc nhö theá. Ngaøi vì muoán ñoä thoaùt cho ngöôøi theá gian neân ñaõ ñi ñeán ñaïo traøng. Nhöõng ngöôøi nghe phaùp aâm cuûa Ngaøi tôï nhö ñöôïc nghe tieáng cuûa Long vöông, maét doõi nhìn chaêm chuù, khoâng di ñoäng. AÙnh saùng coâng ñöùc cuûa Baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc gaáp traêm ngaøn laàn aùng quang vi dieäu cuûa ngoïc anh laïc, aùnh saùng aáy khoâng coù gì saùnh baèng. Do coâng ñöùc xöa nay cuûa Ngaøi nhö theá, neân con cuùi laïy daâng keä: Nieäm aùi khoâng xaâm haïi Nay cuùi laïy chaân Ngaøi Cuõng laïy Nhö Lai ñaûnh Phaät giaûi thoaùt chuùng sinh. Neáu ai coù nieàm tin Ñoù laø ngöôøi toái thaéng Chaân Phaät ñeïp mòn, traéng Cho neân con quy maïng. Ñöùc Phaät coù töôùng phaùp luaân nhö vaày: Raát troøn, khoâng taïp ueá, cuõng khoâng thoâ laäu. Töôùng aáy raát vi dieäu, coù hình baùnh xe ñuû ngaøn caêm ñeàu ñaën. Thaân Ngaøi ñaày ñuû caùc caên. Do Ngaøi ñaõ taïo caùc haïnh nghieäp lôùn neân ñöôïc töôùng Chuyeån luaân thaùnh vöông coù boán ñöùc vang löøng: 1. Ñaày ñuû caûnh giôùi; 2. Taâm khoâng khieáp nhöôïc; 3. Coù naêng löïc nhö A- tu-luaân laáy tay che khuaát aùnh saùng cuûa maët traêng; 4. Khi Phaät chuyeån phaùp luaân lieàn coù aùnh saùng lôùn xuaát hieän. Gioáng nhö vaøo tieát xuaân, khoâng gian khoâng buïi baëm, baàu trôøi cuõng khoâng coù maây che, vaøo luùc nöûa ñeâm, vaàng traêng khoâng bò maây che khuaát, phoùng luoàng aùnh saùng lôùn, aùnh saùng aáy cuõng nhö theá. Chuyeån luaân thaùnh vöông voán khoâng coù töôùng aáy cuûa Ñöùc Nhö Lai. Do vaäy neân noùi keä: Ngöôøi ñôøi thoï traêm tuoåi Thöôøng lìa theá ra ñi Phaät coù töôùng chuyeån luaân

Nhö hoa sen nôû roä Cuõng nhö nuùi An minh Cao vöôït laø baäc nhaát Xöa Nhö Lai gieo phöôùc Tu taäp neân ñöôïc vaäy. Trôøi Ñeá Thích rôøi cung Ñeán thænh: Nay ñeán thôøi Chö Thieân ñoàng taùn döông Nhö Lai chuyeån chaùnh phaùp. Neáu ai bieát töôùng aáy Daãu chæ nhìn thoaùng qua Ñeàu coù moät taâm nieäm Khoâng ai hôn Ñöùc Phaät. Chí taâm Phaät vöõng beàn Phoùng quang chieáu muoân nôi Nhö vaàng döông soi saùng Ñoä taän khaép muoân loaøi. Ñöùc Theá Toân coù töôùng ñi nhö theá naøy: Ngaøi böôùc chaân phaûi chaïm ñaát thì ñoäng taùc aáy khoâng chaäm khoâng mau, böôùc ñi ngay thaúng cuõng chaúng voäi vaøng, chaúng khaùc gì voi chuùa böôùc ñi vöõng vaøng. Thaân cuûa Ñöùc Theá Toân khoâng lay ñoäng gioáng nhö vò Thieân Na- la-dieân. Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi ngöôøi cao laøm cho hoï thaáy mình laø thaáp, ñoái vôùi ngöôøi thaáp chæ cho hoï thaáy mình laø cao. Nhöõng ngöôøi coù nhaø nhoû thì töï nhieân thaønh roäng lôùn. Thaân cuûa Ñöùc Nhö Lai chöa töøng cuùi xuoáng bôûi do trong caùc ñôøi tröôùc Ngaøi khoâng coù taâm kieâu maïn. Caùc loaïi nhaïc khí khoâng ñaùnh maø töï keâu, caùc loaïi coân truøng ñeàu ñöôïc an oån, ñeàu do ñôøi tröôùc Ngaøi ñaõ tu haønh Töø taâm. Do vaäy neân noùi keä: Phaät coù ñaïi thaàn dieäu Voâ uùy coù ñöùc naøy Töôùng ñi saéc toát laønh Ñieàu phuïc ngöôøi ngang ngöôïc. Nhôø Ngaøi boû kieâu maïn Töï ngoä Toái chaùnh giaùc Vi dieäu khoâng aùi duïc Neân ñöôïc töôùng ñi ñeïp. Ñöùc Theá Toân coù daáu

chaân nhö vaày: Töôùng baùnh xe ngaøn caêm hieän ra raát vi dieäu, caùc ñöùc töôùng aáy myõ dieäu ñaày ñuû, khoâng ai saùnh baèng. ÔÛ trong nhaân gian Ngaøi laø ñaáng baäc nhaát ñem laïi nhieàu söï hoan hyû. Taát caû ñeàu do Ngaøi ñaõ taïo phöôùc trong traêm ngaøn kieáp maø coù. Ngaøi khoâng coù taâm thoâ laäu vì ñaõ tröø boû daâm, noä, si. Coâng haïnh trong quaù khöù cuûa Ngaøi khoâng doái traù, khoâng coù caùc ñieàu aùc, khoâng töông öng vôùi si meâ, khoâng taïo haïnh si meâ. Ngaøi coù danh tieáng nhö vaäy, chí taùnh ngay thaúng, laøm maø khoâng coù taâm mong caàu, yù ñaõ dieät moïi nieäm nghi ngôø, tröø boû caùc nieäm mong caàu neân vieäc laøm khoâng khuyeát laäu, taâm khoâng phaân bieät, coâng ñöùc truøm khaép, thaønh töïu troïn veïn thaäp löïc, tröø taát caû tai hoïa. Do vaäy neân noùi keä:

Phaät coù ñöùc töôùng aáy Do caùc haïnh ñaõ laøm Phaân bieät taâm, nghieäp, haønh Nhö maët trôøi chieáu saùng Baùnh xe hieän treân ñaát Taâm yù thaáy roõ raøng Neân töï quy y Phaät Nhö daáu chaân in ñaát. Ñöùc Theá Toân coù nuï cöôøi nhö sau: Do nhaân duyeân xöa, Ngaøi ñaõ tu taäp haïnh yeâu thöông chuùng sinh, neân môùi coù nuï cöôøi nhö theá. Khi Ñöùc Theá Toân cöôøi, ai nghe ñöôïc lieàn sinh taâm hoan hyû, nhu hoøa, nheï nhaøng, vi dieäu, thanh tònh baäc nhaát; ngöôøi naøo thaáy Phaät mæm cöôøi taâm nieäm vaéng baët traàn caáu, ñöôïc taâm thanh tònh khoâng tyø veát. Ñoù laø do Ngaøi tu haønh khoâng noùi lôøi hö doái. Nhö loaïi hoa Öu-baùt, Chieâm-baëc coù ñaày ñuû caùc thöù höông thôm, Ngaøi phaân bieät roõ caùc phaùp, truyeàn giaûng phaùp cam loä khaép theá gian; lôøi phaùp coù ñaày ñuû aùnh saùng trí tueä, vi dieäu baäc nhaát. Khi aáy Ñöùc Theá Toân töø thaân phoùng luoàng haøo quang lôùn maøu hoaøng kim gioáng nhö ba lôùp nuùi cao vaây quanh, hieän thaân ôû coõi trôøi Saéc cöùu caùnh. Nhöõng vò coù nieàm tin ôû cung trôøi ñoù, vaâng theo lôøi giaùo giôùi cuûa Nhö Lai, khoâng heà traùi phaïm vaø daàn daàn truyeàn baûo laïi cho nhau neân taát caû ñeàu hoan hyû ñoái vôùi Ñöùc Phaät. Theá Toân luùc aáy ñaõ taïo boån haïnh nhö theá. Do vaäy neân noùi keä: Mieäng thuyeát aùnh saùng giôùi Toûa maøu saéc vaøng xanh Xuaát töø thaân Nhö Lai Trôøi ngöôøi ñeàu daâng cuùng. Baïch haøo töôùng Nhö Lai Ba ñôøi khoâng ai saùnh Ñeán trôøi Saéc cöùu caùnh Ñeàu vaân taäp choã Phaät. Ñöùc Theá Toân coù haøo quang nhö vaày: Ñeàu laø do coâng haïnh trong quaù khöù cuûa Ngaøi taïo ra neân phía sau thaân Ngaøi coù aùnh saùng aáy. AÙnh quang ñoù voâ cuøng ñeïp ñeõ, trong laønh, laø aùnh saùng giaûi thoaùt toái thöôïng. Ai nhìn thaáy haøo quang töø thaân Ngaøi cuõng ñeàu sinh taâm hoan hyû. Thaân Ngaøi coù ñaày ñuû caùc loaïi aùnh saùng cuûa ngoïc Anh laïc, caùc thöù buïi baëm, oâ ueá cuûa La-haàu, A-tu-luaân khoâng theå laøm chöôùng ngaïi vì Ngaøi ñaõ giaûi thoaùt nguõ keát3, tröø boû ngu si. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân ñaõ hieån baøy, giaûng daïy phaùp cam loä, khieán cho chuùng sinh gaëp ñöôïc phaùp vò aáy töï nhieân ñaït ñöôïc thaàn tuùc khoâng theå nghó baøn. Do vaäy neân noùi keä: Thaân Ngaøi kheùo giaûi thoaùt Khoâng coù gì ngaên ngaïi Ñaït thaäp löïc phoùng quang Keû ngu khoâng theå thaáy. Nhö Lai coù thaàn tuùc

3. Nguõ keát: : Naêm keát, chæ naêm loaïi voïng hoaëc gioáng nhö daây rôï troùi buoäc, laøm cho chuùng sinh troâi laêm trong ba coõi, goàm: 1. Tham keát; 2. Saân keát; 3. Maïn keát; 4. Ñoá keát; 5. San keát (töùc laø caùc phieàn naõo: tham lam, noùng

giaän, kieâu maïn, ghen gheùt, boûn seûn).

Thò hieän baèng chuùng sinh AÙnh quang vöôït thaùi döông Neân cuùi laïy töôùng saùng. Ñöùc Theá Toân ñaép y nhö sau: Khoâng cao, khoâng thaáp, tuøy thôøi ñaép y ñeå dieät tröø coû oâ ueá, nguoàn goác cuûa sinh töû. Ngaøi khoâng maëc y phuïc theo caûnh vui töôi neân ñi ñeán choã naøo moïi ngöôøi ñeàu hoan hyû. Vì coù thaät quaû nhö vaäy neân y phuïc Ngaøi luoân töôi saùng. Toân giaû Nan-ñaø vaø caùc Tyø-kheo ôû beân Theá Toân thaáy Theá Toân ñaép y Taêng-giaø-leâ, khoâng gì coù theå laøm cho y cuûa Ngaøi dô ñöôïc. Khi aáy Toân giaû Nan-ñaø khen laø vieäc hy höõu neân ñeán baïch Ñöùc Theá Toân ñeå muoán bieát caùch ñaép phaùp y. Ñöùc Theá Toân daïy: –Vì sao theá Nan-ñaø? Neáu chaúng phaûi Nhö Lai töø xöa ñaõ rôøi khoûi voøng theá gian sinh töû trieàn mieân thì laøm sao Nhö Lai dieät tröø hoaøn toaøn vónh vieãn caùc caáu ueá daâm, noä, si cho chuùng sinh. Nhö Lai ñaõ tuøy theo caên taùnh, sôû nguyeän cuûa hoï ñeå daïy baûo neân môùi thaønh töïu coâng ñöùc nhö vaäy; duø coù gioù baõo thoåi maïnh cuõng khoâng laøm cho y Nhö Lai bay ñöôïc, buïi traàn cuõng khoâng laøm oâ nhieãm ñöôïc. Do vaäy neân noùi keä: Y Nhö Lai ñaõ ñaép Töï che caû thaân hình Nhö sen khoâng nhieãm buøn Y naøy cuõng nhö vaäy, Hoaëc gioù baõo thoåi leân Söùc cuoàng phong döõ doäi Muoán y Nhö Lai ñoäng Ñaáng Thaäp Löïc ai hôn? Khi Ñöùc Theá Toân ñi khaát thöïc nhö sau: Ngaøi khoâng phaân bieät keû ty tieän hay ngöôøi giaøu sang, ñeàu khaát thöïc bình ñaúng, khoâng coù taø maïng, khoâng cuùi xuoáng laøm caùc ngheà troàng troït, laøm thuoác... ñeå kieám soáng; khoâng ngöôõng leân trôøi coi sao, boùi queû ñeå kieám mieáng côm manh aùo; khoâng laáy loøng thí chuû ñeå hoï sai khieán maø kieám mieáng aên, khoâng duøng chuù thuaät huyeãn hoaëc xem boán phöông ñeå kieám aên; khoâng caøy caáy laøm keá sinh nhai. Bôûi vì Ngaøi ñi khaát thöïc laø ñeå cöùu ñoä chuùng sinh neân khoâng coù yù mong caàu, tham tröôùc söï aên uoáng. Khi Ñöùc Theá Toân aên, Ngaøi quaùn saùt roõ vieäc aên uoáng khoâng phaûi vì ñeå vui söôùng, cho neân khoâng bò nhieãm tröôùc. Khi thoï nhaän vaät thöïc cuûa tín thí, Ngaøi cuõng khoâng tham tröôùc, khoâng khôûi yù daâm, noä, si, cuõng khoâng meâ hoaëc vì Ngaøi ñaõ dieät tröø taâm meâ hoaëc, xaû ly taâm nhieãm tröôùc, khoâng töông öng vôùi taâm nhieãm tröôùc; truù trong taâm xaû neân duïc aùi khoâng laøm trôû ngaïi ñöôïc, luoân vui thích laáy thieàn laïc laøm moùn aên, cuõng khoâng nieäm ngaõ töôûng, hoaøn toaøn xaû ly khoå, thaáy roõ ngaõ laø phi nghóa, thaân naøy chaéc chaén seõ ñoaïn dieät neân hieåu roõ vaø xaû ly ba vieäc. Ngaøi ñaõ thanh tònh, khoâng coù daâm, noä, si, vì sao nay coøn aên uoáng? Vì Ngaøi muoán hieän roõ thaân naøy laø khoâng beàn chaéc, laø nôi chaát chöùa caøng luùc caøng nhieàu beänh taät. Neáu khoâng coøn hôi aám, thaân naøy seõ cheát cho neân Ngaøi khoâng sinh loaïn töôûng, tu taäp phaïm haïnh, truyeàn baù chaùnh phaùp. Thaân Ngaøi chæ phaûi chòu caùc beänh do haønh nghieäp quaù khöù, khoâng taïo ra nghieäp beänh môùi. Ñöùc Theá Toân thoï nhaän vaät thöïc cuûa tín thí vì muoán laøm lôïi ích cho ngöôøi ñôøi ñeå hoï ñöôïc quaû baùo, thaân hoï ñöôïc an oån. Do vaäy neân noùi keä: Khaát thöïc khaép moïi nhaø

Muoán hoï ñöôïc chaùnh phaùp Ngaøi ôû nôi vöôøn quaùn Nhö loaøi ong huùt hoa Khoâng löïa ngon hay dôû Khoâng sinh yù khen cheâ Uoáng aên khoâng chöôùng ngaïi

Vì thoaùt nieäm tham caàu. Ñöùc Theá Toân coù saøng toïa nhö vaày: Thöôøng ngoài ôû trong hang nuùi, nôi ñaát troáng, ôû vöôøn quaùn, caïnh doøng soâng, khe suoái, nôi coù caùc loaïi hoa quaû sum sueâ, vui thích khoâng gì saùnh baèng; nôi khoâng coù ngöôøi, moät loøng caàu giaûi thoaùt caùc ñieàu aùc, taâm khoâng bò phieàn naõo ngaên che; ôû nôi khoâng coù ngöôøi ñaët chaân ñeán. Ngaøi khoâng coù söï sôï haõi, lìa boû söï say ñaém saéc, thöôøng thích tòch tónh. Ngaøi thuyeát phaùp cho chuùng sinh, noùi roäng nhö trong Kheá kinh. Do vaäy neân noùi keä: Vöôøn röøng ñaày hoa quaû Rôïp nôû hoa Maïn-na YÙ vui thích nhaøn tònh Choán hoa laù bieác xanh Chí quyeát caàu giaûi thoaùt Neân ngöï vuøng tòch thanh Thaân truï choán tònh nhaøn Khoâng tieáng khoâng loaïn töôûng. Khi aáy Ñöùc Theá Toân duøng coû traûi treân maët ñaát, toøa coû aáy khoâng coù moät maûy buïi traàn cuõng khoâng huy hoaøng traùng leä. Coû aáy voâ cuøng mòn maøng, meàm maïi, ñeïp ñeõ vi dieäu. Neáu ai thaáy ñöôïc toøa coû aáy seõ ngaém nhìn maõi khoâng chaùn vaø ñeàu y cöù theo ñoù quaùn saùt, suy tö baèng nieäm khoâng phaân bieät cao thaáp. Danh saéc luïc nhaäp luoân hieän ra khoâng cuøng taän, chæ vì haøng phuïc chuùng neân Ngaøi duøng coû traûi treân ñaát. Khi traûi coû ñeå ngoài, loøng Ngaøi khoâng coù duïc töôûng; khi laáy coû laøm neäm, taâm Ngaøi cuõng khoâng coù keát söû; thaân taâm Ngaøi hoaøn toaøn thanh tònh. Chö Phaät trong quaù khöù taïo coâng ñöùc cuõng khoâng nhieáp thuû, khoâng buoäc raøng trong nieäm ham caàu chöùng quaû, bao nhieâu coâng ñöùc ñeàu hoài höôùng cho muoân loaøi, taâm khoâng phieàn naõo, khoâng sinh ra coû keát söû. Thaân Ngaøi teà chænh, taâm khoâng taùn loaïn, thaân caän vôùi chuùng sinh maø khoâng bò aám caùi ngaên che, chöùng ñöôïc Tam-muoäi, Thaàn thoâng. Khi nghæ, Ngaøi ñaët hoâng phaûi xuoáng ñaát naèm nguû, khoâng laâu sau ñaõ ñöùng daäy kinh haønh, tu taäp. Ngaøi vì truù trong Voâ giaùc tam-muoäi neân naèm hoâng phaûi saùt ñaát, vì muoán haøng phuïc oaùn ñòch neân ngoài treân toøa Sö töû. Ngaøi thò hieän vaän loaïi aùo tô mòn naêm maøu, hieän töôùng khoâng phaûi Sa-moân chaân chaùnh ñeå tu taäp phaïm haïnh maø khoâng nhieãm tröôùc hình saéc, thaân caän vôùi chuùng sinh ñeå caàu taâm giaûi thoaùt. Do vaäy neân noùi keä: Chuùng sinh khoâng caên laønh Nhôø coâng ñöùc hoï Thích Ñaõ taïo taâm haïnh laønh Taâm voán töï giaùc tri. Laønh thay! Phaùp giaûi thoaùt

Khoâng coù ai hôn Phaät Nay ñeä töû Nhö Lai Laáy coû tröø duïc aùi. Luùc baáy giôø Theá Toân daïy bieát roõ caùc caên nhö theá naøo? Ñöùc Phaät daïy raèng trong quaù khöù Ngaøi ñaõ tu taäp caùc caên aáy vôùi caùc tính chaát cuûa chuùng. Vì ñaïo neân Ngaøi khôûi sinh caên aáy ñeå haøng phuïc söï ñieân ñaûo cuûa duïc, yeáu toá laøm cho caùc caên thuaän doøng töông öng vôùi sinh töû. Caùc caên aáy nöông theo caùc duyeân khaùc khôûi leân haïnh baát tònh. Caùc caên ñoù tham ñaém theá gian vaø nhieãm tröôùc duïc laïc. Caùc caên aáy laøm khôûi leân caùc phieàn naõo vaø laøm cho taát caû keát söû lôùn maïnh. Caùc caên aáy theo ñuoåi thaân laøm chuùng sinh löu chuyeån maõi khoâng bao giôø döøng nghæ. Caùc caên aáy khoâng thaønh töïu nghóa lôùn giaûi thoaùt. Caùc caên aáy ñaày meâ hoaëc, traûi qua caùc caûnh giôùi. Caùc caên aáy gioáng nhö kieám nhoïn laøm thöông toån thaân theå. Caùc caên aáy gaây ra khoå naõo, gioáng nhö gheû lôû, laøm chaûy ra caùc keát söû. Caùc caên aáy

gioáng nhö ngöôøi beänh, khoâng coù söùc löïc. Chuùng khoâng bao giôø nhaøm chaùn, bieát ñuû, luoân maõi mong caàu. Caùc caên aáy khoâng bao giôø döøng nghó, luoân luoân khôûi ra caùc keát söû. Caùc caên aáy gioáng nhö thuoác ñoäc, khoâng caét ñöùt ñöôïc goác khoå. Caùc caên aáy khoâng nghe lôøi daïy baûo, cuøng töông öng vôùi caùc ñieàu aùc. Caùc caên aáy khoâng giaáu kín, bò caûnh giôùi göôm ñao troùi buoäc. Caùc caên aáy khoâng ñöôïc phoøng hoä, coù tính chaát baát toaøn. Caùc caên aáy khoâng coù taâm, troâi laên theo caûnh giôùi. Caùc caên aáy khoâng tu haønh neân bò löûa duïc ñoát chaùy maõi chaïy theo caùc caûnh giôùi. Caùc caên aáy coù caùc khoå naõo rong chôi theo caùc caûnh giôùi khaùc laøm cho taát caû thaân taâm khoå naõo. Do vaäy neân noùi keä: Caên trong caùc caûnh giôùi Bò ñieàu aùc cheá ngöï Taâm thöôøng bò thieâu ñoát Tôï nhö hoøn saét nung. Nhö Lai daïy, laønh thay! Ñöa ñeán choã an oån Hoïa caùc caên khoâng coøn Thieát gì caùc caûnh giôùi? Theá Toân daïy bieát roõ taâm nhö theá naøo? Ngaøi daïy raèng taâm nöông theo caûnh giôùi maø phaùt sinh vaø lôùn daàn. Taâm aáy loaïn töôûng, khoâng ñònh gioáng nhö gioù döõ. Taâm aáy khoâng nhaøm chaùn duyeân aùc neân gaëp phaûi tai öông. Taâm aáy rong ruoåi xa xoâi gioáng nhö moäng töôûng. Taâm aáy tham ñaém vôùi caûnh giôùi gioáng nhö con khæ. Taâm aáy chaïy theo caùc thöù tham tröôùc moät caùch töï nhieân gioáng nhö caùnh con chim Khoảng töôùc luoân theo beân mình. Taâm aáy rong chaïy xa vôøi, suy tö veà tieàn taøi söï nghieäp. Taâm aáy khôûi leân caùc trieàn caùi meâ aùm cuõng nhö ngöïa hoang khoâng döøng nghæ. Taâm aáy khoù cheá ngöï vì luoân chaïy theo caùc caûnh giôùi. Taâm aáy gioáng nhö vò vua thöôøng laøm theo yù mình. Do vaäy neân noùi keä: Raát thaâm dieäu ñeä nhaát Taâm trí khoâng haïn löôïng Daï-xoa, Tu-kieàn-ñaïp Ba ñôøi khoâng töï giaùc. Taâm ñöôïc töï taïi roài

Töï nhieân coù nieäm aáy Theá gian khoâng aùnh saùng Nhö Lai chieáu phaùp quang. Ñöùc Theá Toân ñaõ giaûng daïy neân giaùc ngoä veà theá gian nhö theá naøo? Ngaøi daïy raèng theá gian khoâng phaûi laø nôi ñeå nöông töïa vì luoân tham ñaém töï thaân. Taâm khoâng neân nöông töïa, tham ñaém caûnh giôùi ôû theá gian naøy. Trong theá gian naøy nghieäp aùc luoân nöông töïa caùc loaïi taø kieán nhö vaäy. Nhöõng ñieàu aáy ñöôïc taïo ra moät caùch töï nhieân trong coõi theá gian. Ngöôøi soáng trong theá gian naøy thöôøng rôi vaøo ñöôøng taø, troâi laên trong aùc ñaïo. Ngöôøi theá gian soáng trong caûnh aùc nhö loaøi khæ. Theá gian naøy bò nguõ aám che laáp neân toái taêm, khoâng aùnh saùng. Theá gian naøy muø loøa taêm toái, khoâng theå khôûi leân con maét trí tueä. Theá gian naøy bò ñoùi khaùt vì luoân khaùt aùi khoâng bieát chaùn. Theá gian naøy bò caùc thöù keát söû troùi buoäc moät caùch maõnh lieät. Theá gian naøy coù ít vò ngoït, gioáng nhö loaøi ong huùt maät hoa. Khoâng theå nöông töïa vaøo theá gian naøy vì noù seõ bò tan hoaïi. Theá gian naøy laø cuoäc vieãn du, ngöôøi ñôøi côõi xe maø ñi. Theá gian naøy bò troùi buoäc, phaûi soáng trong sinh töû. Theá gian naøy daãn ñeán caùc thöù khoå naõo, sinh, giaø, beänh, cheát. Theá gian naøy chaúng vi dieäu, chaéc chaén phaûi tan hoaïi. Theá gian naøy khoâng ñöôïc cöùu giuùp, baûo veä neân bò söï thoáng khoå böùc baùch. Theá gian naøy chaúng phaûi do ta laøm ra, chaéc chaén phaûi boû ta ra ñi. Theá gian naøy laø moät boä maùy do caùc boä phaän xoay chuyeån, nöông nhau maø toàn taïi. Trong

coõi theá gian naøy, moïi haønh nghieäp ñeàu daãn ñeán aùc xöù. Theá gian naøy nhö troø huyeãn hoùa hieän ra saéc töôùng. Theá gian naøy khoâng coù lôïi ích, moïi vaät sinh ra ñeàu tan hoaïi. Theá gian naøy deã duoâi, caåu thaû, khoâng phaûi laø nôi ñeå nöông töïa. Theá gian naøy khoù coù caûnh giôùi giaùc ngoä. Do vaäy neân noùi keä: Chuùng sinh bò khoå naõo Neân quaùn ñôøi khoâng thaät Laáy trí tueä caàu ñaïo Caàn thaáy thaân caän xöù. Töø nhoû taêng lôùn daàn Nieäm aùi duïc thaân maïng Thaân naøy chaéc tan hoaïi Neân tòch dieät laø vui. Ñöùc Phaät daïy ôû trong ñôøi naøy vöôït khoûi con ñöôøng laày loäi nhö theá naøo? Gioáng nhö haït sen ôû trong ao, maàm moäng sinh ra daàn daàn lôùn leân trong nöôùc, thaân naøy cuõng nhö vaäy, khi cheát theo thöùc vaõng sinh, bò haønh nghieäp höõu vi ñaõ taïo vaây quanh, nhôø gioù löûa maø thaønh, bò töôùi öôùt bôûi nöôùc kieâu maïn. Sau khi cheát, ôû trong thaân trung aám maàm soáng laïi sinh ra. Gioáng nhö maàm sen sinh tröôûng, cuõng vaäy, vì maàm soáng ñaõ sinh neân thaân naøy chaúng ñoaïn dieät cuõng chaúng thöôøng truù. Gioáng nhö moät ngöôøi tröôùc thaáy maàm sen, cuõng theá, chuùng sinh bò troùi buoäc neân cho raèng thaân naøy khoâng ñoaïn dieät maø luoân tröôøng toàn. Gioáng nhö maët ñaát bò gioù thoåi, cuõng vaäy, thaân töù ñaïi kieân coá nhaän caùc khoå naõo vaø nöông theo ñieàu aáy neân taát caû chuùng sinh ñeàu cho ñoù laø töï nhieân. Gioáng nhö loaïi hoa sen töï nhieân khoâng hö hoaïi laø do sinh ra maàm moäng vì vaäy taát caû chaúng coù gì laø töï nhieân coù. Taäp hôïp caùc yù nghóa ñoù ñeå duï cho thaân töù ñaïi naøy khi bò gioù thoåi thì khoâng coøn taùi taïo laïi ñöôïc nöõa, do vaäy caàn phaûi xaû ly ñoái vôùi taát caû phaùp. Gioáng nhö caùc böôùc phaùt trieån cuûa söï sinh tröôûng kia, cuõng vaäy, phaùp naøy töông tôï nhö haït gioáng, maàm moäng cuûa hoa sen vaø cuõng nhö theá, töôùng cuûa Baäc Ñaïi nhaân thì khoâng theå huûy hoaïi, nhöõng gì

do chaân taùnh taïo ra gioáng nhö haït sen sinh maàm moäng. Vì vaäy trong voâ soá kieáp soáng cuõng khoâng coù söï sinh. Gioáng nhö maàm moäng kia khi sinh ra, khoâng phaûi töø ñaâu maø ñeán, thaân naøy cuõng theá khoâng ñeán khoâng ñi. Gioáng nhö khi hoa uùa taøn thì khoâng bieát choã döøng nghæ, thaân naøy cuõng vaäy khoâng coù truï xöù. Gioáng nhö maàm moäng kia ñoàng phaùt trieån, daàn daàn nôû hoa, thaân naøy cuõng vaäy, khoâng phaân bieät cao thaáp. Nhö maàm cuûa hoa sen chaéc chaén phaûi taêng tröôûng daàn daàn, thaân naøy cuõng vaäy, maàm moäng voán ñaõ sinh ra trong baøo thai thì seõ daàn daàn lôùn leân. Gioáng nhö hoa sen laù xanh môn môûn, thaät ñaùng yeâu, thaân naøy cuõng vaäy caùc haønh nghieäp ñaõ taïo thaät ñaùng yeâu, ñaùng kính. Gioáng nhö khi hoa sen ñaõ ñeán ñoä heùo taøn, thaân naøy cuõng vaäy, khi saép cheát, toùc, loâng, moùng, raêng vaø naêm caên ñeàu seõ rôi ruïng, suy yeáu; saùu tình suy hao, yù caên taùn loaïn, rôøi boû thaân naøy töïa nhö hoa sen kia chaéc chaén phaûi heùo uùa. Gioáng nhö döôùi aùnh saùng maët trôøi, saéc höông cuûa hoa raát ñeïp, thôm, ong chuùa heát söùc vui thích bay löôïn xung quanh, thaân naøy cuõng vaäy, khi môùi sinh ra, töù ñaïi nhö aùnh saùng maët trôøi chieáu soi, thai thaønh hình coù söï nhaän bieát cuøng loaïi vôùi thöùc, vì vaäy cuøng kieâu maïn ñoàng nöông nhau, khôûi sinh nieäm heát söùc aùi kính thaân naøy; ôû trong caûnh sinh töû ñoùi khaùt cho duïc laø vui. Ngöôøi ngu si

luoân coù töôûng ñieân ñaûo nhö vaäy, thaân naøy cuõng theá, trong taát caû moïi thôøi khoâng thoaùt khoûi giaø cheát. Gioáng nhö hoa sen khi taøn uùa khoâng coøn söùc soáng bò gioù maïnh thoåi phaûi rôi ruïng taát caû, caùnh nhuïy hoa ñeàu rôøi raõ khoâng coù nôi ñeå duyeân theo, khoâng coù ong bu quanh, cuõng khoâng coøn höông saéc, khoâng coøn laøm ngöôøi ta yeâu thích, thaân naøy cuõng theá, ôû trong coõi theá maïng soáng daàn daàn suy giaûm khoâng coøn söùc löïc. Ngöôøi naøo thoï maïng daøi laâu thì caùc boä phaän trong vaø ngoaøi ñeàu bò suy yeáu, söùc thanh traùng khoâng coøn, vaø ñeàu phaûi tieâu hoaïi. Gioáng nhö hoa sen caùnh ruïng, nhuïy taøn, caønh khoâ heùo, thaân naøy khi aáy seõ khoâng coøn raêng toùc, khoâng coøn thaáy, nghe, ngöûi, neám, khoâng coøn nhanh nheïn, cuõng khoâng coøn vui thích gì nöõa. Khi thaân giaø yeáu, taùnh kieâu maïn ñeàu heát saïch, cuõng khoâng coøn ñaém tröôùc vò ngon, vöôït qua tình yù ñam meâ saéc duïc; da moài, maët nhaên, khoâng coøn neùt trai traùng. Baát cöù ai khi thaân theå giaø yeáu seõ khoâng coøn yeâu ñaém caùc loaïi saéc baïi hoaïi nöõa. Loaøi ngöôøi duø nam hay nöõ ñeàu do ñaém tröôùc noù neân bò noù laøm haïi. Gioáng nhö thaân caây khoâ muïc, khoâng coøn höông vò, taát caû boä phaän ñeàu phaûi tan raõ, thaân naøy cuõng vaäy, khi maïng caên chaám döùt ñeàu seõ ñöôïc choân vuøi trong loøng ñaát. Gioáng nhö haït sen kia, sau khi ñuû duyeân laïi sinh ra maàm moäng, thaân töôùng naøy cuõng vaäy, luoân luoân thoï höõu. Gioáng nhö caønh hoa heùo taøn kia, chuùng sinh cuõng nhö theá. Do vaäy neân noùi keä: Cho neân phaûi boû höõu Cuõng neân quaùn hoa aáy Nhö thaân trong baøo thai Caàn sieâng caàu tòch dieät. Muoán caàu maàm moäng soáng Bieát vui, khoâng, voâ höõu Muoán ñöôïc ñeán bæ ngaïn Phaûi do töï yù caàu. Ñöùc Theá Toân daïy veà bieån coù nghóa laø gì? Nghóa aáy laø ñoä chuùng sinh ñeán bæ ngaïn laø baäc nhaát, tö duy ñeå laøm taêng tröôûng coâng ñöùc voâ löôïng, thanh tònh khoâng tyø veát, coù ñaïi trí tueä, giaûi thoaùt, khoâng coù taâm oaùn haän. Nhôø khoâng lìa thieän caên, kheùo giaùc quaùn neân ñöôïc giaûi thoaùt laø baäc nhaát, danh tieáng ñoàn xa, trí tueä truøm khaép, caùc loaïi höông thôm lan xa tôï nhö coäi caây töôi toát; ñaõ tu taäp ñaït

ñöôïc thaát giaùc yù, kheùo phaân bieät voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ; phöôùc trí ñaày ñuû, thöôøng nhaäp Tam-muoäi, khoâng coù loaïn taâm, khuyeán trôï chuùng sinh, laøm cho hoï phaùt taâm thieän, hay thaønh töïu taát caû caùc loaïi Tam-muoäi, laø baäc Toái ñeä nhaát trong chuùng Höõu hoïc vaø Voâ hoïc, truyeàn baù chaùnh phaùp chöa töøng meät moûi, hoùa ñoä moät caùch bình ñaúng; noùi lôøi chaân chaùnh, nhu hoøa, thanh tònh khoâng loãi laàm, khoâng coù daâm, noä, si, coù coâng ñöùc ñöùng ñaàu trong ñaïi chuùng, traûi roäng loøng Töø ñeán taát caû chuùng sinh khieán hoï ñöôïc an vui, tòch tónh; truyeàn daïy veà caùc caûnh giôùi khieán taâm hoï luoân ñöôïc cung kính, ñöôïc coâng ñöùc voâ cuøng taän. Ngay töø quaù khöù xa xöa, trong chín möôi moát kieáp, Ñöùc Theá Toân daàn daàn thaønh töïu ñöùc aáy, ngoä ñöôïc taát caû nghieäp saâu xa, muoán cho taát caû chuùng sinh ñoàng höôûng moät vò aáy neân Ngaøi ñuùng thôøi thuyeát phaùp luoân phuø hôïp vôùi caên taùnh cuûa hoï. Ngaøi coù ñaày ñuû möôøi löïc vaø taát caû phaùp ñöùc quyù giaù, y cöù theo boán moùn voâ uùy ñeå ñình chæ vaø truù trong boán ñaïi; vì taát caû muoân loaøi

thuyeát phaùp khoâng löïa choïn cao thaáp, ñaõ ñoä ñôøi baèng taùm phaùp (Baùt chaùnh ñaïo), khoâng coù taâm taêng giaûm. Do vaäy neân noùi keä: Cho neân phaûi caàu ñoä AÂn caàn vôùi Ñaïo Sö Bieån Nhö Lai meânh moâng Neân chaép tay leã Phaät. Ngaøi ñaõ ñaït giaûi thoaùt Phöôùc ñöùc thaät voâ cuøng Chuùng sinh thoï khoå, vui Neân caàu choã an oån. Vì sao noùi Nhö Lai laø chieác thuyeàn? Ñoù laø noùi caùc quaû baùo chaéc thaät do Ngaøi ñaõ kheùo taïo. Ngaøi ñaõ tích taäp caùc haïnh laønh, khoâng vi phaïm, khoâng thoaùi thaát cuõng khoâng heà thieáu soùt, ñaày ñuû caùc haïnh, chaám döùt vónh vieãn caùc ñieàu aùc. Ngaøi duøng caám giôùi laøm phaùp cam loä toái thöôïng ñeå phoøng hoä thaân, khoâng chaáp töôûng ñoaïn dieät hay thöôøng truï, ñaõ an truù trong tòch tònh, ñaõ ñaït ñöôïc giaûi thoaùt hoaøn toaøn, thöôøng yeâu thích nhaãn, khoâng khôûi taâm saân haän, phaân bieät naêm caên, chaùnh kieán bình ñaúng, khoâng coù dò töôûng; coù ñaày ñuû caùc loaïi Tam-muoäi chaùnh ñònh thanh tònh, giaûi thoaùt Khoâng, Voâ nguyeän, Voâ töôùng; taâm luoân bieát taøm quyù, khoâng coøn do döï. Ñoái vôùi caùc loaïi phaùp haønh thieàn ñònh Tam-muoäi nhö thieàn tònh veà töù ñaúng (töù Voâ thöôïng taâm), ñònh voâ saéc, Ngaøi ñeàu phaân bieät khoâng haïn löôïng, quaùn caùc phaùp laø baát tònh, oâ nhieãm neân ñöôïc Nhaãn trí toái thöôïng luoân hieän tieàn. Ñoái vôùi daâm duïc, Ngaøi tueä quaùn, thaáy roõ taát caû ñeàu laø baát tònh neân thöôøng coù nieäm xa lìa. Ngaøi duøng taâm chaùnh ñònh vöõng chaéc nhö kim cang ñeå truyeàn baù chaùnh phaùp, vì muoán cöùu ñoä chuùng sinh neân duøng voâ soá phöông tieän. Ngaøi duøng taâm yù giaùc ngoä töông öng vôùi trí tu haønh ñaïo giaûi thoaùt, khoâng coù tai hoïa, sinh, laõo, beänh, töû nhöng vì muoán cöùu ñoä chuùng sinh neân thoï thai. Coâng haïnh cuûa Ngaøi ñaày ñuû trong suoát ba ñôøi, khoâng coù gì coù theå caûn trôû phaù hoaïi. Ngaøi khoâng öa thích taát caû vieäc theá tuïc, quaùn taát caû töôùng ñeàu khôûi taâm mong ñöôïc xaû ly. Ngaøi coù taâm baát ñoäng, khoâng taêng giaûm nhö theá neân coù naêng löïc ñoä thoaùt taát caû chuùng sinh, laáy Thaäp löïc laøm thuyeàn beø cöùu ñoä chuùng sinh, ñöa hoï thoaùt khoûi ñeâm daøi sinh töû ñeán bôø beân kia. Taâm Ngaøi luoân quaùn nieäm cöùu ñoä muoân loaøi maø khoâng nghó ñeán thaân mình. Ngaøi laø baäc Thanh vaên ñeä nhaát theå nhaäp, bieát roõ raøng taát caû caùc phaùp muoäi, ñaõ tu taäp nhieàu phaùp quaùn töôûng neân ñöôïc cuùng döôøng phan gaám, loïng hoa. Ngaøi duøng ba Tam-muoäi (Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän tam-muoäi) laøm Phaùp aán, duøng chieân-ñaøn

laïnh xoa thaân, duøng naêm pheùp thaàn thoâng quaùn thaáy roõ, caùc loaïi saéc höông ôû khaép nôi, laáy boán Voâ sôû uùy laøm tuø vaø, troáng, chuoâng, ñaày ñuû khoâng thieáu soùt, tueä quaùn voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ, muoán ñöôïc thoaùt ly khoûi bieån sinh töû, haøng phuïc laøm cho tan raõ beø luõ ma quaân, ñaït ñeán Nieát-baøn giaûi thoaùt. Ngaøi phaân bieät taát caû phaùp töôùng, khoâng thoï cuõng khoâng xaû ly, vieãn ly ñöôïc thöùc xöù, taâm khoâng coøn nieäm khoå, vui; ñaït ñeán Nieát-baøn. Ngaøi côõi xe phöôùc ñöùc vì boán boä chuùng laøm cho hoï ñöôïc söï hoan hyû toái thaéng; duøng thuyeàn beø cuûa thaân, khaåu, yù thieän vaø Thaäp löïc ñeå chuyeân chôû chuùng sinh ñeán vôùi taát caû phaùp laønh, ñaït ñöôïc Nieát-baøn. Do vaäy neân noùi keä: Khoå haïnh voâ soá kieáp Neân taïo thuyeàn

phöôùc ñöùc Kheùo ñeán choán an oån Vì cöùu hoä ba ñôøi Taâm Ngaøi luoân hoan hyû Thoaùt vöôït bôø töû sinh Taát caû vieäc ñaõ xong Dieät taän ñöôïc an laïc. Ñöùc Nhö Lai ñöôïc goïi laø vaàng thaùi döông nhö vaày: Ñoù laø noùi Nhö Lai tu taäp troïn veïn thieàn töù Ñaúng taâm (Töø, Bi, Hyû, Xaû) khoâng thieáu soùt, khoâng coù aùc haïnh, kheùo phoøng hoä baèng taát caû giôùi, tieáng taêm vang doäi khaép nôi neân muoân loaøi ñeàu kính ngöôõng vaø khieán hoï ñaït ñöôïc söï an laïc tòch tònh, taâm hoï ñöôïc hoan hyû. Trong voâ soá traêm ngaøn kieáp, Ngaøi ñaõ tu taäp Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, ngoä ñöôïc Ñeä nhaát nghóa; duøng trí tueä chieáu saùng, phaù tröø maøn toái ngu si, tieâu dieät khoå ñau, du hoùa trong chuùng sinh khaép nôi laøm cho hoï ñeàu thaønh töïu Thaäp löïc, ñöôïc taâm yù duõng maõnh voâ uùy. Trong ba ngaøn ñôøi Ngaøi ñeàu phaù ma, thöông xoùt hoä trì cho ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, trí khoâng theå phaù hoaïi. Luùc baáy giôø, ñoái vôùi haïng ngöôøi ñoù, Theá Toân hieän ra nhö aùnh saùng vaàng thaùi döông, ñaày ñuû haïnh voâ laäu, côõi xe Ñaïi thöøa, hoùa ñoä bình ñaúng, khoâng sôï haõi nhö gioù loäng thoåi buoàm. Do caùc suy nieäm hoùa ñoä cuûa Ngaøi ñeàu töông öng vôùi chuùng sinh trong hieän taïi neân khi Theá Toân laáy taâm ñaúng chí (chaùnh ñònh) hoùa ñoä chuùng sinh ñeàu khieán hoï ñaït ñöôïc troïn veïn Tam-muoäi (chaùnh ñònh). Ngaøi luoân suy tö ñeán taát caû muoân loaøi neân chuùng sinh trong ba ñôøi ñeàu theo hoä veä, ñeàu vaâng theo yù giaùo cuûa Ngaøi, khoâng coù loøng duïc, noä, si, kieâu maïn, tröø boû caùc keát söû; caùc chuùng trôøi ngöôøi ñaõ taän tröø nguõ caùi (naêm phaùp ngaên che caùc ñieàu thieän) ñeàu ñem hoa ñeán cuùng döôøng. Ngaøi giaûng daïy giaùo phaùp laøm hoï sinh ñöùc tin thaùnh thieän vaø ñeàu khieán cho taâm hoï toû ngoä, khoâng coù traàn caáu, caùc keát söû khoâng laøm ngaên ngaïi. Ñöùc Theá Toân laø aùnh saùng cuûa vaàng döông nhö theá. Do vaäy neân noùi keä: Ñaõ ñaày ñuû traêm trí Toaøn haûo vôùi chuùng sinh Hieän aùnh quang ba ñôøi Neân laïy baäc aùnh saùng. Traêm kieáp voâ soá haïnh Dieät ngu si toái taêm Ñaõ vöôït qua bôø kia Neân leã Ñaáng Tueä Nhaät.

Vì sao coù hình töôïng hoa sen cuûa Nhö Lai? Ñoù laø noùi veà caùc coâng ñöùc baäc nhaát ñaõ thaønh töïu cuûa Ngaøi. Ngaøi do coù ñöùc tin neân ñaõ vöôït thoaùt khoûi ba coõi, trí tueä bình ñaúng thanh tònh cuûa Ngaøi phoå bieán khaép muoân loaøi chuùng sinh. Ngaøi nhôø söùc maïnh tinh taán neân ñöôïc giaûi thoaùt, do tieâu dieät maøn maây muø, vui trong thieàn ñònh neân ñöôïc giaûi thoaùt, nieäm giaûi thoaùt khoâng coù caùc töôûng, nhôø thieàn quaùn neân chaám döùt caùc thöù tai hoïa oâ ueá, cuõng khoâng khôûi leân dò yù, tu taäp thaønh töïu troïn veïn ñaày ñuû ñaúng kieán vaø bieát roõ nhö vaäy, höông giôùi ñònh cuûa Ngaøi toûa ngaùt boán phöông, duøng aùnh saùng thanh tònh chieáu khaép muoân loaïi chuùng sinh tôï nhö loaøi ong huùt bao nhieâu loaïi maät ñeàu phaân bieät ñöôïc; ñöôïc giaûi thoaùt hoaøn toaøn khoûi tam höõu. Ñoái vôùi taát caû chuùng sinh coù loøng tin töôûng, mong caàu, Ngaøi duøng caùc phöông tieän ñeå laøm cho hoï ñöôïc an oån, tueä quaùn saâu xa khoâng nhaøm chaùn, taát caû caên khoâng khuyeát laäu. Ngaøi laøm chaám döùt caùc tai hoïa daâm, noä, si trong taâm chuùng sinh, laøm cho khoâng coøn boác chaùy nöõa, trôû thaønh voâ cuøng thanh tònh, nhu thuaän vaø ñöôïc ñoä thoaùt. Do vaäy neân noùi keä: Ngaøi sinh ra thanh tònh Cuùng döôøng hoa khoù saùnh Ñuû voâ soá

coâng ñöùc Thaät vi dieäu toái thöôïng Muoán ñöôïc vui tòch tónh Chuùng sinh ñöôïc thanh tònh Giaùc ngoä, toû muoân loaøi Neân goïi Thöôøng Höõu Thanh Nhöõng ñieàu taùn thaùn Ngaøi Cuøng theá gian töông öùng Saéc vi dieäu baäc nhaát Höông laønh thaät vi dieäu Toái Thöôïng giöõa loaøi ngöôøi Ñöôïc theá nhaân ngôïi khen Nay con cuùi ñaàu laïy Baäc Thaùnh voâ nhieãm tröôùc. Baäc Nhaát Thieát Trí coù hình töôïng maây nhö vaày: Ñoù laø noùi trong chín möôi moát kieáp Ngaøi ñaõ tu taäp tö duy vaø duøng thaàn löïc cheá ngöï caùc phaùp baát tònh neân lôøi noùi ra khoâng coù sai khaùc, saïch heát aùi duïc, khoâng coøn saàu lo; ôû trong Tam-muoäi ñeán ñöôïc bæ ngaïn; vì taát caû chuùng sinh duøng taâm ñaïi töø bi laøm cho hoï ñaït ñöôïc ñaày ñuû phöôùc ñöùc vaø khieán cho hoï ñaït ñöôïc tòch tònh; duøng quaùn taâm maø quaùn chuùng sinh. Trong ba ñôøi ñoái vôùi nhaân daân vaø caùc chuùng A-tu-luaân, quyû thaàn, Ngaøi ñeàu thöïc haønh loøng Töø, laøm cho hoï ñöôïc thanh tònh, maùt meû, ñöôïc vaøo cöûa giaûi thoaùt, ñeán nôi roát raùo. Ngaøi laïi duøng aùnh saùng trí tueä taåy röûa laøm cho thanh tònh chuùng nhaân, töø ngöôøi nam ñeán ngöôøi nöõ ñeàu ñöôïc thieän lôïi. Ngaøi du haønh hoùa ñoä chuùng sinh neân thaønh töïu caùc nhaãn nghieäp, ñöôïc phaùp thaäm thaâm, bieát roõ caên taùnh thieän cuûa chuùng sinh neân troàng caên laønh. Vôùi chuùng sinh ñoùi khaùt vò ngoït cam loä, Ngaøi lo hoï khoâng ñöôïc ñoä thoaùt, laáy phaùp tu haønh khieán chuùng sinh giaùc ngoä taát caû haønh höõu vi ñeàu voâ thöôøng, khoå, khoâng, taát caû phaùp laø voâ ngaõ, Nieát-baøn laø vui ñeä nhaát, bình ñaúng ñoä thoaùt söï khoå vui aáy, kheùo phaân bieät ñöôïc ñaày ñuû ngoân ngöõ. Ngaøi ôû trong caùc chuùng khen ngôïi phaùp laønh, troàng goác giaûi thoaùt; caùc phaùp daâm, noä, si, kieâu maïn ñeàu lìa boû, duøng taâm kim cang voâ uùy, ñoä thoaùt tai hoïa caàn khoå cuûa chuùng sinh.

Trong caùc chuùng khaùc Ngaøi trao truyeàn chaùnh phaùp. Ñoái vôùi nhöõng ngöôøi coù taùnh hung tôïn, Baäc Nhaát Thieát Trí laøm cho hoï thöông yeâu taát caû. Ngaøi tueä thí cho taát caû chuùng sinh maø khoâng ñaém tröôùc cho neân phaûi chaép tay ñaûnh leã Baäc ban möa phaùp cam loä. Do vaäy neân noùi keä: Coâng ñöùc hieän choùi saùng Maây thaäp löïc voâ song Neân phaùt taâm hoan hyû Baäc thuyeát phaùp töø khaùt. Ñaõ ñöôïc Voâ sôû uùy Laø maây Nhaát thieát trí Haøng phuïc chuùng ngoai ñaïo Cho neân uoáng cam loä. Ñöùc Theá Toân noùi veà ngoïn löûa nhö vaày: Ñoù laø noùi taâm haïnh mong caàu cuûa Ngaøi laøm cho taát caû chuùng sinh ñang mong caàu hyû laïc, giaûi thoaùt, ñaït ñöôïc boán taâm bình ñaúng, moïi sôû caàu ñeàu ñöôïc thaønh töïu, ñaày ñuû Ñeä nhaát nghóa cuøng töông öng vôùi trí, coù ñöôïc thaàn löïc chaùnh ñònh toaøn bieán, caùc thöù danh vaên vaø caùc caên löïc ñeàu ñaày ñuû, coù ñöôïc söùc Tam-muoäi thaäm thaâm, vôùi traêm ngaøn voâ soá loaïi caên, giôùi vaø trong taát caû phaùp ñöôïc töï taïi. Baäc Toái Toân ba ñôøi coù oai thaàn thaäp löïc neân ñöôïc taâm voâ sôû uùy, laø Baäc Giaûi Thoaùt Toái Thöôïng, laø Baäc ñaõ ñaït ñöôïc aùnh saùng ñeä nhaát, khoâng tòch ñeä nhaát. Do coù ñöùc nhö vaäy neân Ngaøi truyeàn baù giaùo phaùp saâu xa, daïy baûo chuùng sinh thöïc haønh nhaãn nhuïc. Lôøi Ngaøi khoâng coù saân haän, eâm dòu, khoâng laøm thöông toån ai, dieät töø taát caû keát söû neân haøng ñeä töû höõu hoïc vaø voâ hoïc trong boán boä chuùng cuûa Ngaøi ñaõ kheùo tu haønh. Ngaøi ñaõ chæ daïy, truyeàn trao chaùnh

phaùp caàn khoå nhö theá neân coâng ñöùc cuûa Ngaøi thaät voâ löôïng, thaønh töïu trí tueä, höôùng ñeán Nieát-baøn, ñöôïc cuùng döôøng, toân troïng baäc nhaát. Ngaøi laøm töôi maùt cho chuùng sinh neân phaûi chaép tay ñaûnh leã ngoïn löûa cuûa Phaät. Do vaäy neân noùi keä: Hay thieâu ñoát coû caây Khoù theå ngaên ñöôïc löûa Löûa Phaät vi dieäu nhaát Cho neân caàn ñaûnh leã. Löûa Phaät ñaõ tröø taän Khoâng coøn sinh khoå, vui Vì Phaät coù coâng ñöùc Löu truyeàn khaép theá gian. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân truï taïi khu vieân quaùn raát thanh nhaõ, thaønh töïu caám giôùi. Nôi ñoù khoâng coù naêm trieàn caùi, cuõng khoâng coù ñaù, caùt oâ ueá, cuõng khoâng coù nuùi non neân vôùi taát caû caùc phaùp caên boån Ngaøi ñeàu töï taïi, taâm ñaïi töø bi thanh tònh, khoâng coù caáu ueá; taâm Ngaøi voâ cuøng hyû laïc, thaúng ñeán giaûi thoaùt. Ngaøi coù coâng ñöùc tö duy nhö theá neân thuaàn thuïc caùc haïnh, moïi vieäc laøm ñeàu coù söùc duõng maõnh, thaønh töïu caên baûn thieän vaø ñaït taâm baát ñoäng ñoái vôùi phaùp nhaãn; coù caùi nhìn bình ñaúng khoâng coøn nghi ngôø, taùm Hieàn thaùnh ñaïo ñeàu ñaày ñuû neân ñöôïc caùc söï cuùng döôøng. Ngaøi ñaõ thöïc haønh voâ soá haïnh khoâng theå keå heát, thaønh töïu troïn veïn caùc phaùp giôùi, ñònh thaäp löïc khoâng coøn nghi ngôø; ñaõ giaûi thoaùt khoûi aám caùi (phieàn naõo ngaên che thieän phaùp), ñöôïc thanh tònh theo theä nguyeän ñaõ phaùt. Nhö moät coäi caây coù caønh, laù, quaû töôi toát ñuùng thôøi nôû nhuïy khai hoa, caùc phaùp aáy sinh

ra nhö traêm ngaøn coäi caây trong khu röøng Tam-muoäi ñeàu ñoàng loaït ñôm hoa, keát traùi sinh töôi. Ngaøi thaáy bình ñaúng, khoâng taø kieán, töï thaân laïc truù trong thieàn voâ saéc, luoân töø bi hoan hyû cöùu ñoä chuùng sinh. Ngaøi nguï trong khu vieân quaùn aáy phaân bieät thaát giaùc yù (thaát giaùc chi), noäi taâm an tònh chöùng ñeä nhaát quaû Thanh vaên, luoân bieát taøm quyù, thöôøng nieäm tueä thí. Do Ngaøi mong caàu xuaát ly neân coù ñaùm maây maùt meû aáy. Ngaøi noã löïc taän tröø caùc keát söû, duõng maõnh mong ñöôïc giaûi thoaùt, coâng ñöùc khoâng theå huûy hoaïi; thieän phaùp taäp trung nôi Ngaøi. Ngaøi dieät tröø daâm, noä, si cho chuùng sinh ñeå hoï ñaït ñöôïc Voâ sôû uùy nhö caùc vò A-nhaõ-caâu-laân, Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ca-dieáp, Ca-chieân-dieân Töû, A- na-luaät, Nan-ñeà, Kim-tyø-la, Nan-ñaø, Ly Vieät. Trong khu vöôøn Thanh vaên, Ngaøi laø vua cuûa chuùng Thanh vaên, coâng ñöùc khoâng ai saùnh baèng; Ngaøi laø ao taém thanh tònh, ban boá caùc phaùp thieän maø ba ñôøi ñeàu taùn thaùn cho taát caû chuùng sinh cho neân phaûi chaép tay ñaûnh leã. Do vaäy neân noùi keä: Ba ñôøi hoaèng thieän phaùp Vì chuùng sinh gieo maàm Hoa giaùc yù ñieåm thaân Thaønh töïu quaû giaûi thoaùt. Vua cuûa chuùng Thanh vaên Sinh coâng ñöùc toaøn tònh Luoân mong caàu giaûi thoaùt Taát ñaït choán an laïc. Ñöùc Theá Toân tueä quaùn Khoâng nhö sau: YÙ ñoàng moät saéc traûi roäng voâ bieân neân goïi laø Khoâng, ñoaïn caùc aùi duïc taát caû ñeàu khoâng truï, duøng quaû baùo cuûa trí, thaám nhuaàn taát caû, khoâng coù caùc keát söû, cuõng khoâng coù caùc trieàn caùi, laáy Tam-muoäi chaùnh thoï ñoä caùc traàn caáu, thaáy roõ con ñöôøng quan troïng ñeå giaûi thoaùt sinh töû. Nhö traêng thanh tònh phaùt ra aùnh saùng laønh, Ngaøi ñaõ taïo voâ löôïng coâng ñöùc, yù nghieäp luoân chuyeân nhaát, troïn ñôøi tu phaïm haïnh, taâm thöôøng hoan hyû,

maét trí tueä thanh tònh neân caûnh giôùi cuõng thanh tònh. Do Ngaøi ñaõ ñoaïn caùc keát söû neân khoâng coù taâm ñaém tröôùc; vì ñaõ ñaït taâm ñaïi töø neân khoâng truï taát caû phaùp; vì yù phaân bieät roõ neân moïi vieäc laøm ñeàu ñöôïc thaønh töïu; vì ñöôïc cuùng döôøng neân khoâng nhieãm keát söû; do y cöù vaøo taâm aáy neân Ngaøi khoâng bò tònh hay baát tònh laøm nhieãm oâ taâm; nöông töïa chuùng Thanh vaên neân ñöôïc caùc loaïi chim vaây quanh; do chæ quaùn ñaày ñuû neân coù söï vi dieäu khoâng cuøng taän; do Ngaøi an truï trong röøng Tam- muoäi ñöôïc neân caùc tinh tuù xoay quanh; do duøng chaùnh phaùp ñeå haøng phuïc ngoaïi ñaïo neân khoù coù theå truø löôïng. Caàn quaùn nhö theá, gioáng nhö moät ngöôøi hoan hyû vì haønh nghieäp cuûa mình ñaõ thaønh töïu troïn veïn, chaéc chaén khoâng coøn taâm nghi ngôø, khoâng thoaùi chuyeån taâm giaûi thoaùt, giaùc ngoä. Do vaäy neân noùi keä: Nieäm hoan hyû aùi laïc Vaéng baët caùc traàn caáu Neáu coù bao nhieâu saéc Ñeàu coù theå phaân bieät. Taâm bình ñaúng ñoä sinh Con nay mong taùn thaùn Ngaøi ñaõ ñeán bôø kia Khoâng coù taâm hyû laïc.

Ñöùc Theá Toân coù phaùp luaân nhö vaày: YÙ Ngaøi an tónh, vaéng laëng, ñaày ñuû caên, löïc, giaùc yù khoâng khuyeát laäu, neân taát caû ñeàu töï trang nghieâm. Ngaøi laáy caùc phaùp töù Thaàn tuùc toái thöôïng, töù YÙ ñoaïn (töù Chaùnh caàn) kheùo trang nghieâm thaân, mieäng kheùo thuyeát giaùo truyeàn baù, thoâng ñaït thaát giaùc yù, ñaúng kieán neân ñöôïc giaûi thoaùt; nhôø chæ quaùn neân taâm khoâng coù si aùi, ñaõ ñaït Tam-muoäi aáy neân ñöôïc taâm Voâ sôû uùy; vì roáng leân tieáng roáng sö töû neân khoâng coøn sôï haõi; bieän taøi voâ ngaïi, ñöôïc tín hoan hyû, tinh taán khoâng coù nieäm giaûi ñaõi; ñaõ qua moïi caûnh giôùi neân ñöôïc trí tueä giaûi thoaùt; daïo qua caûnh giôùi cuûa ma maø khoâng coù duïc aùi; coâng ñöùc ñaày ñuû, tieâu dieät caùc ñöôøng aùc; vôùi quaû tam thöøa vi dieäu kheùo thaønh töïu ñeä nhaát; dieät caùc chuùng ma, tam duïc4 vónh vieãn chaám döùt; caùc söï caàu lo khoå naõo vónh vieãn chaám döùt khoâng coøn, cuõng khoâng coù taâm höõu aùi, cuõng khoâng coù nguõ caùi, cuõng khoâng coù taâm oâ nhieãm, caùi gì nöông nôi thaân ñeàu xaû ly heát; tröø boû taâm nghi ngôø, khoâng aùm ñoän, si meâ, coù giaùc coù quaùn cuõng khoâng kieâu maïn; tuøy thôøi thuyeát phaùp, khoâng ñieân ñaûo, coù oai löïc vónh vieãn tröø heát taø kieán, ñöa ñeán hoan hyû, dieät tröø keát söû, haøng phuïc chuùng ma. Do vaäy neân noùi keä: Ñöôïc moïi ngöôøi cuùng döôøng Ñoä muoân loaøi chuùng sinh Che chôû ngöôøi coâ theá Chuyeån Phaùp luaân tröôùc ma Phaùp aáy thaät toái thaéng Trôøi ngöôøi ñeàu taùn döông Danh tieáng Ngaøi vang löøng Baäc thuyeát phaùp toái thöôïng. Ñöùc Theá Toân nhôø loaïi Kim cang gì maø haøng phuïc ñöôïc caùc ma? Laø do luùc baáy giôø Theá Toân côõi xe caám giôùi, maëc aùo giaùp theä nguyeän roäng lôùn, coù caùc löïc nhaãn nhuïc, duøng ñaùm maây lôùn laøm duø loïng thanh tònh; laáy khoâng keát söû, voâ duïc ñeå phoøng hoä taâm, luoân giöõ caùi nhìn bình ñaúng; nhôø Töù thieàn maø tham aùi vaø ngaõ maïn ñöôïc giaûi thoaùt thanh tònh, ñaúng chí, ñaúng ngöõ ñeàu ñöôïc thanh tònh; laáy trí bieän taøi vaø thaàn tuùc ñeå trang nghieâm. Ngaøi töï giöõ taâm yù chuyeân nhaát neân giaûi thoaùt hoaøn toaøn khoûi daâm, noä, si; duøng giaùc yù, giaûi thoaùt laøm ngoïn ñuoác saùng; ñaày ñuû taát caû phaùp, khoâng coù tam aùi; vöôït thoaùt moïi keát

söû, khoâng söùc maïnh naøo coù theå phaù hoaïi; ñeán ñöôïc bieån Nieát- baøn khoâng coù tai hoïa theá tuïc; duøng trí tueä kim cang, laïi duøng trí nghieäp dieät tröø caùc ñöôøng aùc neân ñöôïc giaûi thoaùt, ñaày ñuû Thaäp löïc vaø Töù voâ sôû uùy. Xöa kia Ngaøi ñaõ tu taäp haøng phuïc caùc ma, vieäc laøm aáy khoâng heà tan hoaïi, taát caû caùc loaïi chuùng höõu tình ñeàu ñöôïc ñoä thoaùt, dieät tröø caùc chuùng ma maø khoâng ñaém tröôùc. Do vaäy neân noùi keä: Ma quaân ñeán khuûng boá YÙ tinh taán kim cang Haøng phuïc beø luõ ma Caùc chuùng sinh coù töôûng Nhôø haønh Tam-muoäi naøy

4. Tam duïc : 1. Hình maïo duïc, 2. Tö thaùi duïc, 3. Teá xuùc duïc. Loøng duïc khôûi leân khi nhìn thaáy ñam meâ tröôùc hình töôùng dung maïo, tö theá thaùi ñoä cuûa ngöôøi khaùc hoaëc khôûi leân do tieáp xuùc sôø, chaïm vaøo thaân ngöôøi khaùc.

Vaø caùc traàn caáu khaùc Keát söû ñeàu ñoaïn tröø Neân cuùi laïy Maâu-ni. Vì sao noùi Ñöùc Theá Toân duøng möa phaùp ñeå töôùi öôùt chuùng sinh? Ñoù laø vì Theá Toân chuyeån phaùp luaân baát töû, ôû giöõa taùm boä chuùng taùn thaùn phaùp aáy, nhöõng phaùp maø trong traêm kieáp Ngaøi ñaõ tu haønh caàu thieän haïnh. Ngaøi ñaõ an truï taâm Töø chuyeån phaùp thanh tònh, kieân coá nhö theá; laø phaùp kieân coá cuûa baäc Hieàn thaùnh, laø phaùp töø trong taâm sôû quaùn cuûa Baäc xuaát traàn neân coù ñaïi oai thaàn, khoâng ñaém tröôùc, laïi do löïc cuûa nhaãn trí neân taát caû phaùp aáy ñeàu ñöa ñeán cöûa giaûi thoaùt kieân coá. Ví nhö ngoïc anh laïc vaø caùc loaïi baûo vaät quyù giaù, boån nguyeän cuûa Ngaøi ñaõ vieân thaønh. Ngaøi phöông tieän truï ôû tònh xöù vi dieäu phöông Ñoâng, ngoài trang nghieâm döôùi taøng caây Boái-ña5 höôùng veà phöông Ñoâng thieàn quaùn, chö Thieân hieän ra ñaày hö khoâng. Khi aáy Ñöùc Phaät raát vi dieäu, chö Thieân ôû giöõa hö khoâng voâ cuøng hoan hyû, tung raûi hoa xuoáng cuùng döôøng, taùn thaùn. Khi Ngaøi thieàn quaùn, chuùng A-tu-luaân vaø caùc thaàn tieân nghe ñöùc cuûa Ngaøi nhö vaày: “Thuôû xöa Ñöùc Phaät ñaõ taïo traøng hoa sen cöïc ñeïp daâng cuùng vaø taùn thaùn Phaät Ñònh Quang, Phaät Tuøy Dieäp, neân ôû trong ñaïi chuùng taâm Ngaøi ñöôïc töï taïi baäc nhaát.” Luùc ñoù Ñöùc Theá Toân Thích-ca Vaên laø Baäc Nhaát Thieát Trí, ñöôïc chuùng chö Thieân hoan hyû, taát caû ñeàu do coâng ñöùc xöa kia Ñöùc Phaät ñaõ taïo. Nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caûnh giôùi, Ñöùc Theá Toân cuõng nhö vaäy, ôû trong caùc phaùp voâ laäu, Ngaøi ñaõ ñöôïc töï taïi. Gioáng nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông ôû trong caûnh giôùi töï taïi, coù theå laøm chaám döùt söï ñaáu tranh cuûa muoân loaïi chuùng sinh, Ñöùc Phaät Theá Toân cuõng nhö theá, neáu coù chuùng sinh naøo trong chuùng Thanh vaên coù taâm hoà nghi ñoái vôùi chaùnh phaùp, Ngaøi laøm cho ñeàu ñoaïn tröø. Gioáng nhö vua Chuyeån luaân thaùnh vöông coù nhieàu cuûa baùu coù theå ñem boáÏ thí cho taát caû nhöõng ngöôøi ngheøo khoù, Ñöùc Phaät cuõng nhö vaäy, vôùi nhöõng chuùng sinh thieáu cuûa baùu Hieàn thaùnh, Ngaøi lieàn ñem Thaát (thaùnh) taøi maø tueä thí cho. Gioáng nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông daãn daét chuùng sinh, chæ cho hoï chaùnh phaùp, Ñöùc Theá Toân cuõng nhö theá, chæ daïy cho chuùng sinh ñeán ñaïo Nieát-baøn. Gioáng nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông xuaát hieän ôû theá gian, nhöõng chuùng sinh bò nhoát trong lao nguïc ñeàu ñöôïc thaû ra; Ñöùc Phaät Theá

Toân cuõng nhö vaäy, khi xuaát hieän ôû theá gian, chuùng sinh ôû trong lao nguïc sinh töû ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Do vaäy neân noùi keä: Phaät, Phaùp Vöông ñeä nhaát Khoâng ai quyù hôn Ngaøi Thöông xoùt khaép chuùng sinh Phaät che chôû ba coõi. Ñaùng thôø ñaùng cung kính Ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä Coâng ñöùc Phaät thaäm thaâm Giaùc ngoä ngöôøi si aùm. Ñöùc Theá Toân coù thaønh trì nhö theá naøo? Thaønh trì ñoù chính laø thieàn ñònh, trí tueä cuûa boán quaû Hieàn thaùnh. ÔÛ treân neàn ñaát giôùi ñònh, töôùng thieän laønh, haïnh voâ vi, laáy trí tueä laøm thaønh quaùch, laáy Tam-muoäi ñeå ñuoåi quaân ñòch, laáy cöûa giaûi thoaùt laøm cöûa thaønh, laáy ñaúng kieán (caùi thaáy bình ñaúng) laøm

5 . Boái-ña vieát ñuû laø Boái-ña-la (S: Pattra): nghóa laø caây Ña-la (Ta-la).

ñöôøng, laáy nieäm laøm töôøng vaùch, laáy taâm ñònh tónh laøm haøo, laáy nguõ caên laøm nhaø, laáy thieàn laøm phoøng ôû, laáy taøm quyù töï ngaên che vaø chæ ñöôøng, laáy thaàn tuùc du haønh khoâng bò chöôùng ngaïi, laáy hoa giaùc yù ñeå töï trang söùc, laáy quaû chaân thaät laøm böôùc ñi, laáy quaû thöù nhaát cuûa hieàn thaùnh ñeå töï vui thích, raát an oån, daïy baûo chuùng sinh khieán hoï ñeàu ñöôïc teá ñoä nhö Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân vaøvoâ soá chuùng ñeä töû coù taâm thieän. Ngaøi thöôøng du haønh giaùo hoùa ñaày ñuû ñieàu laønh, khieán chuùng sinh ñöôïc giaùc ngoä. Ngaøi ôû trong ao ñoù taém röûa, laáy giôùi laøm höông xoa thaân, laáy trí tueä bieän taøi laøm phaùp phuïc ñeå trang nghieâm thaân, laáy Tam tam-muoäi (Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän) laøm moùn aên, laáy phaùp vò laøm nöôùc uoáng, ñaày ñuû baûy moùn baùu. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì ñaïi chuùng Höõu hoïc vaø Voâ hoïc ñang vaây quanh, muoán cho hoï ñeán Nieát-baøn, ñeán choã voâ uùy, cuõng khoâng thoaùi chuyeån, voâ duïc; ñoái vôùi chuùng sinh Ngaøi laøm cho hoï coù ñaày ñuû phaùp löïc Voâ sôû uùy, khi thoï caùc aám khoâng ñaém tröôùc traàn caáu. Do vaäy neân noùi keä: Caùc aùc ñaõ chaám döùt Giôùi phaùp Phaät cheá ñaët Khieán chuùng sinh thanh tònh Phaùp Ñaáng Thaäp Löïc tuyeân ÔÛ trong thaønh cuûa Phaät Luoân sôï sinh, giaø, beâïnh Khoâng ñeán ñöôïc Nieát-baøn Ñeàu do chuùng sinh khoå.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.